

INDHOLDSPLAN

SKOLEÅRET 2024/25

Opdateret 4/12 2024

Vittrup Fri Fagskole - med afsæt i en 360°-tænkning

“Pligt er godt”

Vi glemmer, hvor meget kærlighed, der er i pligten. Vi spørger hele tiden, hvad har du lyst til? Der er sjældent nogen, der siger: “Du skal”

Det rummer rigtig meget kærlighed, når vi siger “du skal” for, når vi siger “du skal”, er det, fordi vi tror på, du kan.

Indhold

1) Indledning	3
1.1) Værdigrundlag	3
1.2) Overordnet målsætning for samtlige kurser	4
1.2) Om kostskolen og undervisningsformen	4
1.3) Parat til uddannelse, arbejde og liv	5
1.4) Vejledning	5
1.5) Vittrup Fri Fagskoles pædagogiske profil	6
1.6) Undervisningens og pæd. tilrettelagte samværs omfang og placering.	12
1.7) Inklusionsstøtte	12
1.8) Mentorstøtte	13
1.9) Undervisningsmiljø	14
1.9.1) Resultat af årets evaluering af undervisningsmiljø	15
1.10) Evaluering af skolens samlede undervisning	15
1.10.1) Resultat af årets selvevaluering	15
1.10.2 Opfølgingsplan jf. evalueringen af skolens samlede undervisning	16
1.11) Sociale klausuler/handleplaner	16
2) Linjen – Håndværk og Erhverv	16
2.1) Byggeri	17
2.2) Teknik	18
2.3) BoKart	20
3) Linjen – Gastronomi og Event	21
3.1) Formål	21
3.2) Indhold og metode	21
3.3 Undervisningsplan	22
4) Linjen - Care	22
4.1) Formål	22
4.2) Indhold og metode	23
4.3) Pædagogiske refleksioner	23
5) Linjen - Game Design	23
5.1) Formål	23
5.2) Pædagogiske refleksioner	24
5.3) Opbygning	24
5.4) Bogligt indhold:	25
5.5) Parat til uddannelse og job	26
5.6) Livsstil	26
6) Boglige fag - Dansk og Matematik	26
6.1) Matematik	27
6.2) Dansk	28
7) Tværgående fag på alle linjer	30
7.1) IT-værktøjer og Digitalisering	30
7.2) Livsmestring	31

7.4) Engelsk du har brug for	32
7.5) Fællesskab/fællestime	33
7.6) Idræt	34
8) Anderledes uger	35
8.1) Uge 31 - Introugen	36
8.2) Uge 42 - Temauge: Misbrug	36
8.3) Uge 8 - Forskønnelse	37
8.4) Uge 26 - Outrougen	37
9) Weekender på skolen.	38
10) Skolemor/Morgen Team	38
11) Ugeskema	38

1) Indledning

Når en borger har haft en svær periode i livet, kan det være en hård kamp at komme i gang igen, både personligt, socialt og fagligt.

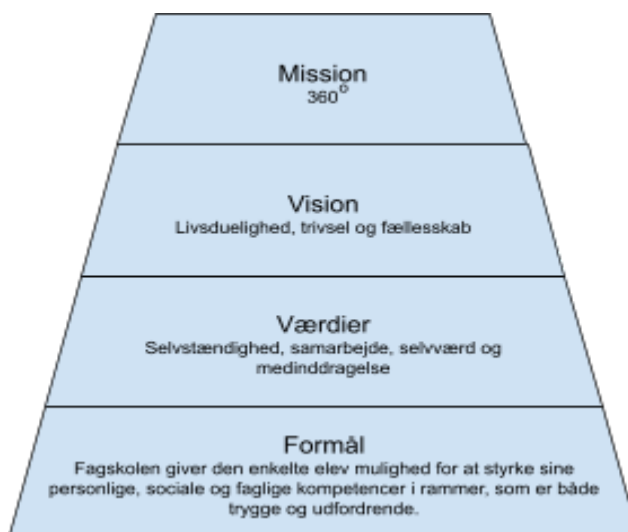
På Vittrup Fri Fagskole har vi mulighed for og rum til at give unge, som gennem livet har haft udfordringer med fx autisme, angst, mild depression eller andet et springbræt til at videreudvikle sig med uddannelse eller job.

Indholdet på Vittrup Fri Fagskole bliver i de følgende sider udfoldet og beskrevet i detaljer. Vittrup Fri Fagskole, vil på de følgende side, bliver betegnet som VFF (Vittrup Fri Fagskole)

1.1) Værdigrundlag

Skolens værdigrundlag beskrives ud fra 4 underliggende værdier: Selvstændighed, Samarbejde, Selvværd, Medinddragelse

Værditrekanten illustrerer strukturen i skolens værdigrundlag, og der arbejdes i kommende skoleår med at udvikle nye beskrivelser af definitionen af de 4 værdier og de underliggende målsætninger.

VFF er en erhvervsforberedende kostskole, hvor vægtningen af almen dannelse, fællesskabet og nye redskaber til mestring af eget liv, giver dig lyst, energi og motivation til at fortsætte i en erhvervsuddannelse og tage ansvar for dit liv generelt.

VFF bygger på fællesskab, ligeværd, tillid og åbenhed. Skolen giver dig mulighed for at styrke dine personlige, sociale og faglige kompetencer i rammer, som er både trygge og udfordrende.

Uanset den enkelte unges baggrund og erfaringer, vil den unge blive mødt med tillid, anerkendelse og respekt. Vi ser på det hele menneske og lærer de unge rummelighed, tolerance, dialog og demonstrerer styrken i mangfoldighed.

Vi har tænkt 360° rundt, til gavn for dig, for mig og for os alle. Vi har et særligt fokus på dit potentiale og vi har en særlig evne til, at bringe det i spil til stor gavn for dig og for alle andre. Her får du tryghed, anerkendelse og succes. Det vil hjælpe dig i uddannelse og skabe værdi i dit liv generelt.

Evaluering af værdigrundlag:

Det er skolens mål, at værdigrundlagets 4 hovedpunkter bliver implementeret i den årlige evaluering. Således vil evaluering af værdigrundlaget i fremtid have fokus på et af de 4 emner:

Selvstændighed, samarbejde, selvværd og medinddragelse.

På den måde er det planlagt, at evalueringen af skolens værdigrundlag bliver evalueret i et rul på 4 år.

Ved hvert års evalueringer, vil resultaterne blive gennemgået med skolens elevråd, personalegruppe, (i særlige tilfælde skolens sikkerhedsråd) og bestyrelse. Ved eventuelle behov, vil der blive lavet en intervention, med hensigt at ændre procedure eller adfærd.

Hvert år i den pædagogiske uge, inden eleverne kommer, vil ledelsen fremlægge det kommende skoleårs fokus på diverse evalueringer. Strukturen er opbygget sådan, at ledelse, bestyrelse, arbejdsgrupper og elevråd ved hvad og hvordan de udfører de forskellige evalueringer.

Resultater og konklusioner fremlægges i løbet af februar og marts måned, således eventuelle ændringer kan implementeres i planlægningen til det kommende skoleår.

1.2) Overordnet målsætning for samtlige kurser

- At eleverne udvikler selvværd og livsglæde, så de får lyst til både alene og i fællesskab at tage vare på deres eget liv.
- At eleverne opnår indsigt/færdigheder i kursets fagområder.
- At eleverne oplever fællesskabet og det sociale samvær som en positiv og vigtig del af tilværelsen.
- Målsætningen skal understøtte lovens hovedsigte: livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

1.2) Om kostskolen og undervisningsformen

Undervisningen tilrettelægges emne- eller problemorienteret samt til dels projektorienteret med udgangspunkt i livspraktiske og erhvervsrettede gøremål. Der lægges vægt på elevernes medindflydelse i forbindelse med indhold og proces. Undervisningen skal inspirere og engagere eleverne i opgaverne i relation til deres eget liv og fremtid.

En del af skolens pædagogiske grundlag er, at man i undervisningen differentierer mellem eleverne med udgangspunkt i forskellige læringstilgange. I den sammenhæng vægtes gøremålsprojekter højt, idet disse giver gode muligheder for, at eleverne kan bidrage med forskellige kompetencer på forskelligt niveau. Se mere om VFFs pædagogiske profil i afsnit 1.4.

De tværgående fag - Dit samfund, idræt, engelsk, Livsmestring, IT-værktøjer & Digitalisering samt Innovation & Iværksætteri - vil dels være selvstændige emner i undervisningskonceptet og dels i varierende omfang være integrerede i hovedlinjerne. Eksempelvis er kendskab til visse IT-værktøjer (fx at kunne betjene en

IPad eller computer) en forudsætning for at kunne udføre konkrete opgaver eller betjene andre værktøjer og maskiner, hvad enten det er i en håndværksvirksomhed eller i et køkken.

Eleverne får mulighed for at arbejde selvstændigt og får i fællesskab med andre, mulighed for at udvikle ansvarsfølelse over for eget og det fælles arbejde. Kurset indeholder faste skematimer, tværfaglige temauger, erhvervspraktik, erhvervsskole besøg, foredrag ved eksterne fagpersoner, og ekskursioner/virksomhedsbesøg i den udstrækning, det er relevant.

Skolen samarbejder ud fra en branchestrategi med det lokale erhvervsliv samt lokale erhvervsskoler, herunder EUC Nord, Tech College, Nordjyllands landbrugsskole, SOSU Nord, Dansk Industri/Dansk Erhverv, fagforbund, Fårup Sommerland, Skallerup Klit, lokale håndværksvirksomheder, landbrug, landboforeninger, større entreprenør- og byggevirksomheder, fødevarer-netværket Vendsyssel Fødevarer, restauranter mv.

1.3) Parat til uddannelse, arbejde og liv

Som en af de Frie Fagskoler i Danmark er der på VFF et naturligt fokus på, at alle elever bliver gjort klar til det fremtidige uddannelses- og erhvervsvalg. På VFF lægges særligt vægt på erhvervsparathed under støttet af et praktikpladsnetværk og samarbejde med erhvervsuddannelserne. VFF's kurser er åbne for alle, men med fokus på 16 til 25-årige, der har gavn af et praktisk kostskolemiljø som trædesten til uddannelse, arbejde og liv.

Hertil kan eleverne vælge, om de ønsker, at kurset afsluttes med FP9 eller FP10 enkeltfagsprøve i dansk og matematik, hvis den pågældende elev ved kursets begyndelse har opfyldt undervisningspligten og ikke er fyldt 25 år. Det er en betingelse, at eleven ikke har aflagt folkeskolens prøver i fagene dansk og matematik eller ikke har opnået et karaktergennemsnit på mindst 2,0 i de to fag, og at eleven har gennemført det fulde undervisningsforløb af en varighed på mindst 6 måneder på skolen.

VFF har overordnet tre former for pædagogisk praksis: Undervisning, øvrigt samvær og pædagogisk tilrettelagt samvær. Disse tre praksisformer spiller naturligvis tæt sammen, men pædagogisk tilrettelagt samvær og øvrigt samvær skiller sig ud fra undervisningen ved ikke at være nøje lektions inddelt og skemalagt. Det er en aktivitet, der er centreret omkring læring, der knytter an til kostskoleformen og aktivitetens eget formål.

På VFF undervises eleverne på hold af max 12 elever, hvilket gør det muligt at støtte elever med særlige behov, såvel fagligt som socialt. VFF bruger en ressourceorienteret tilgang med fokus på motivation omkring konkrete opgaver. Vi arbejder ligeledes med en anerkendende tilgang i dialogen i elev samarbejdet, samt tilrettelæggelse af elevens hverdag omkring bl.a egne mål for skoleindsatsen.

1.4) Vejledning

På VFF udfærdiger vi en handleplan på alle elever, som beskriver eleven og danner grundlag for målsætningen med indsatserne, metodevalg og indhold. Disse handleplaner udarbejdes, i samarbejde mellem fx elev, forældre, sagsbehandler, vejleder, kontaktlærer og ledelse. Kontaktlærer og ledelse er ansvarlig for den løbende evaluering og nødvendige udbredelse af kendskabet til planen og målene i denne. For at kunne lave en målrettet handleplan, er det nødvendigt med en nøje beskrivelse af eleven. En sådan beskrivelse tager udgangspunkt i PPR-papirer, rapporter og iagttagelser. Det er vigtigt, at vi observerer, og at vi i vores observation gør os klart, hvad det er for områder, der løbende skal justeres på, i forhold til den planlagt indsats og mål. Vores skolereform er anderledes og rummer nye muligheder for målgruppen.

Vejledning og handleplanens indhold:

Beskrivelse: Elevforudsætninger, faglige som personlige: I en beskrivelse er det vigtigt at få afdækket elevens stærke og svage sider, - hvilke funktioner kan man bygge videre på (stærke sider) og hvilke områder skal man forsøge at træne (svage sider). Det er også vigtigt at gøre sig klart, om der er sider, der skal have fred, - i hvert fald lige nu (fx læsning, matematik, samarbejdssituationer...)

Målsætning: Hvilke mål vil vi nå med vores undervisning? Ud fra relationer og kendskab til eleverne, opstilles der mål, ofte flere. Der kan evt. opstilles en prioriteret rækkefølge. En sådan følges op af en forklaring.

Metodik: Hvordan vil vi sammen med eleven arbejde mod at nå de opstillede mål? Det er vigtigt at gøre sig klart hvilke midler og hvilket indhold, der kan fremme processen.

Evaluering: Det er vigtigt på forhånd at aftale, hvornår en handleplan tages op igen. Dette sker med jævne mellemrum, da man ved en sådan revision holder øje med, om planen har effekt.

Vejledning: Vejledning i forbindelse med uddannelse og erhverv omfatter alle elever på VFF. Vejledningsreformen er primært individuel, der forekommer dog også kollektiv vejledning for alle elever på en gang og for mindre hold. Vejledningen foregår i et tæt samarbejde med kontaktlæreren.

Formål:

- At den enkelte elev tilegner sig alsidig viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder, forstår værdien af livslang læring samt opnår kompetencer til at foretage karrierevalg.
- At den enkelte elev gennem vejledningen sikres et tilstrækkeligt grundlag for at træffe realistiske beslutninger om valg af uddannelse og erhverv, som svarer elevens potentialer.
- At den enkelte elev gennem vejledningen bliver understøttet i målet om veluddannede borgere og høj beskæftigelse.

Mål:

- At eleverne tilegner sig indsigt i uddannelsessystemet efter grundskolen.
- At eleverne afprøver og gør sig erfaringer med forskellige relevante erhverv
- At eleverne påbegynder en afklaring af evner og interesser, der sætter dem i stand til at foretage et fremtidigt valg af uddannelse, job eller lignende.
- At eleverne udarbejder en relevant og realistisk uddannelsesplan
- At eleven tilegner sig en forståelse for økonomi i forhold til uddannelse
- At der i samarbejde med hjemkommunens UU og relevante sociale myndigheder sikres, at den enkelte elev får det bedste mulige uddannelsesstilbud.

1.5) Vittrup Fri Fagskoles pædagogiske profil

De konkrete pædagogisk tilrettelagte aktiviteter kan fx være foredrag, debatmøder og andre sociale begivenheder, samt deltagelse i huslige pligter og planlægning af større arrangementer på skolen.

Fælles for undervisning, øvrigt samvær og det pædagogisk tilrettelagte samvær er dog den grundlæggende pædagogiske profil, som er et gennemgående og væsentligt element i skolens samlede profil og også er en integreret del af værdigrundlaget. Den pædagogiske profil beskrives nærmere nedenfor.

VFFs pædagogiske profil - narrativ teori og løsningsfokuseret tilgang.

VFF har en stærk pædagogisk profil, hvor al samvær og alle relationer hviler på den narrative teori og en løsningsfokuseret tilgang. Det er ganske enkelt en bestemt måde at være i verden på - nysgerrig, lyttende, anerkendende, ansvarlig og rummelig, med stærkt fokus på ressourcer og potentialer, der gennemsyrrer hele VFF's fundament.

Mange elever, der søger VFF, har haft mere eller mindre succes med de skole- og uddannelsesstilbud de har haft - de elever kommer med deres egne narrativer (historier), som rummer værdifulde potentialer. Ens for alle er, at de kommer med kompetencer og potentialer, som vi på skolen gerne vil vække til live og bringe i spil. Her skelnes der i høj grad mellem indre og ydre styring. Når aktiviteter og samvær giver mening for de elever og når de samtidig møder voksne, hvor den narrative teori danner platform for dagligdagen, vil alle tage ansvar for eget liv. De vil blive mødt der, hvor de er, og oplever, at det de kommer med, har væsentlig værdi. De elever mødes anerkendende med accept af indre kompetencer - der på VFF bliver til indre styring.

På VFF har vi en løsningsfokuseret tilgang til eleverne, hvilket betyder, at alle samværsformer på VFF er præget af energi, livslyst, mestring og varme. Der er fokus på kompetencer og potentialer - der er fokus på det, eleverne i forvejen kan og vil. Samtidig vækker vi yderligere en interesse for skole, samvær, uddannelse og liv generelt.

VFF's narrative teori og løsningsfokuserede tilgang er en måde at møde eleverne på, hvor dannelse, uddannelse og værdifuldt liv, er det altoverskyggende mål. Nærvær og autenticitet kan mærkes i enhver man møder på skolen.

Narrativ teori som pædagogisk platform.

Når vi på VFF ser verden gennem narrative briller, ser vi de mangfoldige og ofte komplicerede relationer, vi indgår i med andre mennesker. Fortællinger - såkaldte narrativer - hjælper os med at organisere vores erfaringer og dermed skabe mening og sammenhæng.

Begrebet "narrativ" henviser til fortællingen som et grundvilkår i livet. Som mennesker forsøger vi at skærme os selv mod kaos og utryghed ved at skabe mening og sammenhæng. Det gør vi gennem fortællinger, der kan organisere vores erfaringer. Ifølge det narrative perspektiv har eleverne på VFF flere fortællinger. Ofte er fortællingerne rodet ind i hinanden. Omvendt er der nogle af de ting, der sker i vores liv, som hverken vi selv eller andre registrerer, og som dermed ikke bliver indarbejdet i en fortælling.

Vi har tydelig erkendelse af, at vores fortællinger bestemmes kulturelt og af det liv vi har levet.

Elevers fortællinger er altid en del af en bestemt sammenhæng. De indgår i såkaldte diskurser eller sproglige ordener, der organiserer og sætter rammerne for, hvad vi tænker og siger. Diskurser er imperative. Det betyder, at de indebærer et "bør" eller et "burde". Social og kulturel magt er altså implicit i enhver diskurs og i enhver fortælling.

Samtidig med at kulturelle værdier og normer sætter rammen for elevernes fortællinger, er det muligt at bryde med dem - og det gør vi på VFF. Eleverne har altid frihed til at gøre noget andet i og med deres liv og det er denne ændring VFF tager udgangspunkt i. Problemer, begrænsninger og udfordringer nedtones og anskues konstruktivt. Dette vil opleves nyt for mange af eleverne, der søger VFF.

Med narrative spørgsmål, der fokuserer på elevernes intentioner, værdier og håb, kan VFF's personale hjælpe de elever til netop at gå imod de dominerende fortællinger om sig selv og andre. På den måde kan den enkelte bedre komme i kontakt med egne foretrukne værdier og få øje på nye handlemuligheder. Vi får øje på spiren og får den til at gro - og vigtigst - vi får eleverne til at indse, hvad der peger frem. VFFs narrative tilgang styrker alternative fortællinger og handlekraft

Den narrative tilgang indebærer en forestilling om, at livet ikke er enkelt. Derfor er der heller ingen enkle løsninger på vores problemer. Men det er altid muligt at gøre noget. Det er et vigtigt teoretisk blik at kaste på elevernes virkelighed.

Bevidning er et af de centrale redskaber i det narrative arbejde, der bruges til at få eleverne til at reflektere over deres liv. Som vidne formulerer vi ikke hypoteser om den person, der er i centrum. Vi hæfter os ved det, den enkelte elev selv fortæller, og relaterer det til egne personlige erfaringer. Det hjælper eleverne til at gøre sig klart, hvad der er vigtigt i livet, samtidig med, at han eller hun får en oplevelse af at bidrage med noget værdifuldt til voksne, der lytter.

VFFs narrative redskaber:

Redskaber fra den narrative teoretiske praksis bruges i relations-, identitets- og motivationsarbejde med eleverne på skolen. I narrativ praksis skal vi ikke finde ud af, hvad problemet er, så vi kan løse det. Vi arbejder i stedet på at finde ud af, hvad vi kan kalde problemet i elevens egen fortælling, så vi kan undersøge, hvad vedkommende ved, kan, vil og synes i forhold til problemet. På den måde piller vi problem/historien fra hinanden, så der bliver plads til andre og mere foretrukne fortællinger. Det gør vi ud fra devisen: Det er ikke, hvad vi har oplevet i livet, der gør os til dem vi er, men derimod de historier, der er mulige at fortælle om det, vi har oplevet.

Styrken i det narrative perspektiv er, at det giver den enkelte elev mulighed for at gå imod de dominerende fortællinger om sig selv og andre. På den måde kan han eller hun bedre komme i kontakt med egne foretrukne værdier og få øje på nye handlemuligheder. Denne tilgang relaterer direkte til værdigrundlaget, ikke mindst når det gælder selvstændighed, ansvar og selvværd - eleven vil opleve at "blive herre i eget liv", at få styrket sit selvværd og at blive styrket i en selvstændig og ansvarlig ageren.

På VFF benyttes flere narrative redskaber:

- Bevidning
- Samtaler
- Re-membering
- Livets træ -Metaforer
- Opmærksomhedspunkter

Bevidning:

For at elevernes fortælling kan få betydning, er det vigtigt, at de bliver modtaget af andre. Hvis ikke eleven får respons på det, denne fortæller, bliver de nemt i tvivl, om deres fortælling er valide. Er den overhovedet blevet hørt? Bevidning vil sige, at VFFs voksne reflekterer over elevens fortælling i forhold til deres eget liv. Især i relationen er det med til at styrke identitetsdannelse og følelser af ligeværd, at eleven får at vide, hvad deres fortællinger vækker i den, der lytter. At eleverne kommer med har betydning for os.

Ved bevidning undgår de voksne at rose og give gode råd. Det kan de voksne gøre i andre sammenhænge. Ros er en evalueringsform, der bedømmer om det, personen har gjort, er godt eller dårligt. Det er kraftigt vanedannende og fjerner opmærksomhed fra personens handlinger (de husker rosen, men ikke hvad de gjorde, der udløste den). Derfor har de voksne på VFF i stedet fokus på handlingen/det sagte, altså hvad de så og hørte, hvad det mindede dem om, og hvad det inspirerede dem til. Så ved eleverne, hvor vi ved fra, at de har gjort noget, der har gjort indtryk.

Når vi er sammen med eleverne enkeltvis eller i grupper, fortæller de tit, hvad de går og tænker - og dermed hvad de ønsker. Her ligger spiren, som alle voksne på VFF får øje på.

Samtaler - der udforsker og forstærker kompetencer og handlekraft

Mange af eleverne kan have svært ved at formulere, hvem de er, og hvad de kan. Ofte har de en bedre fornemmelse af, hvad de gerne vil. At tale med eleven om, hvad han eller hun gerne vil, er derfor en god indgang til den afklarende eller vejledende samtale. Fokus er altså på, hvor den enkelte elev er på vej hen, og ikke hvor han eller hun kommer fra. Det kan give vedkommende et sprog om sig selv som en, der handler i sit eget liv. Det er især en nyttig pædagogisk metode, når man arbejder med elever, der har oplevet situationer, hvor de ikke kunne handle og ikke havde indflydelse på, hvad der skete.

Det kan være krævende at høre og forstå, hvad det er, der er vigtigt for den, der fortæller. Redskaberne nedenfor kan bruges til at "tykne" de elevs historier, så de kan blive betydningsfulde narrative fortællinger om, hvad der er vigtigt for dem at være på vej til. De kan blandt andet hjælpe eleverne med at give god tid i samtalerne, tale pauser og stilhed (som er tid, hvor de kan nå at tænke sig om) og blive ved eleverne og deres fortælling.

Re-membering:

Re-membering er en metode til at udforske og synliggøre kompetencer og færdigheder. Ofte kan det være lettere at tale om andres evner, og hvad de har gjort for en, end hvad man selv kan og bidrager med. Metoden hjælper eleverne med at mindes og sætte ord på betydningsfulde relationer og derigennem få i tale, hvad han eller hun selv bidrog med i relationen. Metodens systematik udfolder og tydeliggør de færdigheder, eleverne allerede har – da vedkommende har brugt dem i relationen. De færdigheder kan eleverne stå på, når han eller hun skal lære nye færdigheder. På den måde synliggør re-membering interviewet den gensidighed og samskabelse, der har været i relationen.

Re-membering har også til hensigt at genfinde værdien i den gode relation eleverne har haft til en voksen de tidligere har mødt.

Livets træ:

Metaforer er meget potente til at beskrive liv med, fordi de begrebsliggør en problemstilling, så den kan ses på en anden måde, end den kunne før. I en samtale er metaforer et redskab, der tilbyder eleverne et sprog til at skabe fortællinger om deres liv. De hjælper til at huske og se nuancer i fortællingen om deres egen historie. Og metaforer forærer den professionelle på Vittrup Skolen en masse spørgsmål at stille.

En medarbejder laver et livstræ sammen med en ung pige, der er belastet af mange problemer i sit og familiens liv. I en almindelig samtale oplever medarbejderen, at problemerne tårner sig op, og at ingen problemer er mindre svære end andre for pigen. I arbejdet med at tegne pigens livstræ sker der noget andet. Det giver mulighed for at tale nuancer - og dermed handlemuligheder - ind: "Da vi når til insekterne i træet, vælger hun, at de er biller." Vi taler om, at en bille kan hun godt klare. Den ødelægger ikke nødvendigvis hele træet, og hun siger, at derfor kan hun godt vælge "at lade en bille være".

Når man tegner sammen med eleverne, kan man vende tilbage til billedet mange gange, og man kan følge mange spor i tegningen i samtalerne. Man får et visuelt overblik, der giver mulighed for at dvæle ved ting, vende tilbage og at se flere ting samtidigt.

Træmetaforen er også en given ramme for mange livsfortællinger. Det kan være, at man kommer til at tale om, hvad der har bidraget til, at man ikke fik en uddannelse, fik fritidsjob, en god relation, eller andet.

Gennemgang af elementerne i Livets Træ - en metafor

Rødder: Betydningsfulde personer fra samlingen af forfædre, familiehistorie, skole- eller studiekammerater, lærere, kammeraters forældre og andre, som har haft betydning for elevernes liv.

Stamme: Tegning af eller ord på signifikante hændelser, som har formet elevernes liv: Enten positive eller negative hændelser, eller hændelser, som kunne ses som vanskelige eller som fremkaldende smertefulde minder. Så kan man tale om, hvad det er man skal kunne for at kunne klare det der.

Grene: Træets grene skal fremkalde tanker, forestillinger og ønsker om den retning den enkelte elev ønsker at bevæge sig i sit liv.

Blade: Træets blade repræsenterer vigtige mennesker eller betydningsfulde relationer i elevernes liv. Man kan også introducere blad-metaforen som nedfaldne blade som billede på vigtige personer, som personen har mistet. I den gode relation ligger noget grundlæggende vigtigt som eleven har brug for.

Frugter: Frugterne symboliserer de bedrifter, som eleven har opnået i sit liv: De ting, som eleven er stolt af. Noget, der viser ressourcerne og potentialerne, som eleverne ofte har glemt.

Insekter: Træets insekter, som indimellem spiser af frugten og ødelægger bladene, er beregnet til at repræsentere de problemer og udfordringer, som den elev står overfor i deres hverdag.

Fugle: Fuglene repræsenterer færdigheder og viden, som eleven gør brug af, når insekterne angriber træet. Vi kalder det mestringsstrategier.

Træmetaforen er god til at beskrive liv med: Hvor der er træer, er der også insekter, tørke, andre problemer man har skullet håndtere. Træet er blot en metafor som et narrativt redskab. Der kan også anvendes andre metaforer som en fodboldbane, skibe, floder, og World of Warcraft og andre spil. Fodboldbanen har for eksempel spillere på forskellige positioner, markspillere, angribere, forsvarere, målmand, der er målet, der er linjerne, græsset, publikum, træner, o.a.

Det vigtigste er at have en metafor, hvor der både er elementer nok til at repræsentere problemer, samt bedrifter og færdigheder i elevernes liv. En metafor kan med fordel vælges ud fra de interesser den enkelte elev har.

Opmærksomhedspunkter i den narrative samtale

Under den narrative samtale har VFF's personale følgende i fokus:

Der skabes en god ramme for samtalen. Eleverne introduceres for rammen om samtalen. Det skaber trykthed. Der fortælles for eksempel hvor lang tid samtalen varer, hvornår der holdes pause og, at eleven altid kan bede om en pause. Eleverne gøres også opmærksom på, at der kan stilles spørgsmål under samtalen. Til sidst spørges altid om "Er der mere, jeg skal sige noget om, eller skal vi bare starte?"

De professionelle viser nærvær. Det ligger os mennesker meget på sinde, at det, vi har sagt, bliver hørt. Derfor bruges elevens egne ord og begreber i samtalen. Hvis eleven for eksempel omtaler sin angst som "en grå sky", så bruges denne betegnelse. Hvis vedkommende ser bevæget ud, så nævnes for eksempel: "Bliver du bevæget?" Der samles op på, hvad elever siger. Der noteres ned undervejs på en tavle eller et stort papir.

Afslutningsvis gives tuschen til den elev og den elev bliver bedt om at sætte streg under det, han eller hun synes er vigtigst af det, der er talt om.

Spørgsmålstyper: Så vidt muligt holdes der spørgsmål med kan, ved, vil og synes. Det, som de elever gerne vil genkendes og kendes på, kommer frem med de fire spørgsmåls kategorier, ligesom de er gode til at få intentioner frem i lyset. Der anvendes skalaspørgsmål som: "Tænker du på det hver dag eller en gang om ugen?"

Tålmodighed: Det er vigtigt, at de elever mødes med tålmodighed til at blive ved spørgsmålene. Når vi bliver utålmodige, begynder vi ofte at jage løsninger på fortællerens vegne og komme med gode råd. Vi arbejder ikke med fornuften (man kan jo bare sige tingene). Vi arbejder med fornemmelse. Et tip er at skrive ned - gerne på en tavle eller et stort stykke papir. Vi er altid tro mod de elevers valg af ord! At skrive ned sænker tempoet i samtalen og giver tid til at tænke og mærke efter. Der kigges på det skrevne sammen, hvis der løbes tør for spørgsmål. Så kan de elever selv sige, hvad der indtil nu har været det mest interessante at tale om.

Opmærksom på, når der gives råd: At give råd og løsninger kan være en farefuld færd. Måske virker rådet slet ikke. Virker det, kan det derimod give de elever fornemmelsen "Uh hvor er jeg dum og den voksne klog." Et godt råd, der ikke blev fulgt, kan give de elever dårlig samvittighed over ikke at have fulgt rådet, så vedkommende måske undgår eller lyver. Hvis VFFs voksne vælger at give et råd, gøres det tidligt i samtalen, så man kan nå at tale om det via kan, ved, vil og synes spørgsmål. De voksne kan også give tre råd, der peger i hver sin retning eller sammen med eleven lave en liste med alle de gode råd, der kan findes på. Derefter tales om, hvilket råd eleven tror passer bedst.

Løgnehistorier - historier der vil noget: Det er sværere at få folk i tale, hvis man med det samme begynder at hive den historie de fortæller fra hinanden. I stedet undersøges, hvad motivationen for at lyve kan være, og der undersøges, hvad det mon er eleven gerne vil. Intentionerne for at fortælle historien sådan findes - Hvad er vigtigt for eleven? Er det eksempelvis en undvigemanøvre, fordi noget er svært, skamfuldt eller smertefuldt? Eller er det en røverhistorie, hvor eleven for eksempel fremtræder som en slags superhelt? I sådan et tilfælde kan et bud være: "Det er vigtigt for eleven at være noget for andre mennesker". Pædagogisk kan man så planlægge aktiviteter, der faciliterer, at man kan være noget for andre.

Den løsningsfokuserede tilgang som metode:

Ingen kan være uenige om, at vejen til succes i elevernes liv er at fokusere på løsninger, drage nytte af tidligere succeser og tage dem med sig videre i livet. Alt for mange elever har alligevel mødt modgang og har mødt voksne, der har forventet en bestemt adfærd og som har italesat fravær af potentialer. Der er blevet fokuseret på problemet mere end på elevens mestringsstrategier.

På VFF er hele dagligdagen præget af en løsningsfokuseret tilgang. Løsningsfokus sættes traditionelt i modsætning til problemorientering.

Problemorienteret tilgang:

Den problemorienterede tilgang tager udgangspunkt i et problem, der skal løses, derefter analyseres årsagerne til problemet, og dernæst sættes en handlingsplan i gang. Det kunne fx være en ung med fravær, manglende deltagelse eller andet, hvor en traditionel tilgang ville være at undersøge, hvornår og hvorfor det gik galt og derudfra forsøge at forstå problemet.

Drømme om fremtiden:

Med den løsningsfokuserede tilgang retter man i stedet fokus mod, hvad det er for en fremtid, som personen kunne ønske sig. Det er ikke nok at ønske sig et liv uden udfordringer - der skal formuleres en drøm for, hvad fremtiden skal indeholde (fx en god familie, anerkendelse, penge, sundhed, ro m.m.). For at sætte gang i "drømme om fremtiden" hjælpes eleverne på VFF gennem løsningsfokuserede spørgsmål til at "opdage" succeser i fortiden. Det kan fx være perioder, hvor de har klaret sig godt og følt de har mestret noget. Den løsningsfokuserede tilgang forsøger kort sagt med udgangspunkt i fortidens succes at skabe forandringer i virkeligheden ved at danne billeder af en ønskværdig fremtid.

Fokus på succeser og ressourcer:

I stedet for at fokusere på, hvorfor en elev ikke er i job eller uddannelse, kortlægger Vittrup Skolen sammen med eleven, hvilke ressourcer den enkelte elev trækker på, når tidligere skole- og uddannelses tilbud har været meningsfulde og værdiskabende for den enkelte. Næste skridt er at søge at genskabe de samme forudsætninger og dernæst undersøge, hvad der skal til for fx at gøre eleverne parate til uddannelse og livsmestring.

Nuanceret løsningsfokus:

En yderligere vigtig pointe i den løsningsfokuserede tilgang er, at man gennem spørgsmål "tvinger" eleven til også at se de positive forandringer og undtagelser fremfor kun på de dominerende problemer. Fx kan man benytte et skalaspørgsmål, hvis en person mener, at han/hun ikke har en chance for at få at komme i uddannelse. Spørgsmålet vil så lyde: "På en skala fra 1-10, hvor 1 betyder, at du er den person i verden, der har ringest chance overhovedet for at komme i uddannelse, og 10 betyder, at du tror, at du kan komme i uddannelse når som helst, hvor er du så lige nu?". Det centrale her er ikke, hvad personen svarer, men at den voksne følger svaret op med et modspørgsmål, der lyder 'hvorfor siger du x-tal (afhængigt af personens svar) og ikke noget lavere? Hvad er forskellen på et lavere tal og så nu? Hvad er der sket, siden det ikke er endnu lavere? osv.' Hermed rettes elevens fokus mod, at det ikke bare er sort eller hvidt, men at der faktisk findes nuancer indenfor dette felt. Herefter kan samtalen dreje sig om, hvad der skal til for, at tallet bliver højere, er der nogen, der kan hjælpe osv. I stedet for at fokusere på det, der gik skidt, rettes fokus på, hvordan det skal være, når det er godt, hvordan man kommer derhen samt på, at der trods alt er noget, der fungerer.

Fokus på målet:

Løsningsfokuseret tilgang betyder ikke, at problemer, nederlag og barrierer er uden betydning. De er bestemt væsentlige - ellers var vi slet ikke nødt til at samarbejde med eleverne. Pointen er, at vi undertiden kan være

så optaget af problemets omfang, at vi helt glemmer, hvorfor der skal gøres noget ved det (altså hvad er målet), samt at der altid er ressourcer og positive erfaringer at hente i ethvert menneskes fortid. Derfor er kombinationen mellem en løsningsfokuseret tilgang og den narrative metode hele grundlaget for Vittrup Skolens pædagogik.

Undervisningen og det pædagogisk tilrettelagte samvær er tilrettelagt for alle elever i et omfang og med en placering, der svarer til 5 hele undervisningsdage. Skolen overvejer dog at sprede undervisningen ud på flere end 5 af ugens dage.

1.6) Undervisningens og pæd. tilrettelagte samværs omfang og placering.

Det pædagogisk tilrettelagte samvær kan også foregå uden for normale undervisningstimer.

Alle eftermiddage og aftener i ugen tilbyder der planlagt fritidsaktiviteter. De forskellige tilbud varierer både i forhold til elevernes interesser og årstiderne. Til de elever som ikke deltager i den enkelte aktivitet er der masser af muligheder, både sammen med de andre elever, men også de øvrige vagter.

I vores hygge/afslapnings kroge på skolen, opfordres eleverne til at samles i små grupper og hygge sig, samtale og udvide deres sociale kompetencer.

Det pædagogiske tilrettelagte samvær foregår ligeledes ved måltiderne, hvor der altid er minimum 2 undervisere til stede. Her gennemføres rigtig mange personlige, folkelige, demokratiske, politiske og sociale samtaler, som er på uformelt plan. Den uformelle samtale appellerer til mange af vores elever.

Hvis der er behov for praktik hos virksomheder eller landbrug i perioder, som ligger i skolens normale lukke- eller ferieperioder, så vil der også her være en vis grad af fleksibilitet for at kunne imødekomme praktikværtens tilbud til eleverne og for, at praktikopholdet skal opleves så virkelighedsnært som muligt. Det kan fx være høst- eller såperiode i landbruget eller højsæson for turisme.

1.7) Inklusionsstøtte

Tilskud til inklusion af elever med særlige behov i den almindelige undervisning

Skolen søger inklusion på langt hovedparten af vores elever. Argumentet herfor finder vi i den målgruppe elever vi har valgt at bygge skolen op omkring. Inklusion indgår helt naturligt, som en del af VFFs pædagogiske praksis for vores elever, idet undervisningen foregår på hold med max. 12 elever og med 2 undervisere.

Formålet med inklusionsindsatsen er at tilgodese elevernes forskellige læringsforudsætninger i forhold til undervisning og pædagogisk tilrettelagt samvær. For elever, tilmeldt skolens inklusionstilbud, skal der i samarbejde med eleven og underviser, udarbejdes en plan med beskrivelse af elevens styrker, vanskeligheder, behov for særlige hensyn, indsatsområder og omfang for støtten.

På ugentlige kontaktlærertimer, vurderes elevens trivsel og dermed den inklusionsindsats, som er iværksat for den pågældende elev. Hvis der opstår udfordringer for kontaktlæreren, søges der inspiration/sparring hos kolleger eller ledelse. Hver 4 uge har vi 3 timers case-coaching med ekstern coach, hvor alle kontaktlærere kan indstille elevcases til gennemarbejdning. Alle kontaktlærere og ledelse deltager i den samlede session.

Hvert år i november og marts udarbejdes der et omfattende statusnotat, og alle elevs rådgivere, vejledere og forældre bliver inviteret til et statusmøde. På disse statusmøder bliver elevens mål bliver evalueret/justeret, eller der sættes nye mål, hvis de gamle er nået.

Selve indsatsen for den enkelte elev, er meget forskellige efter den enkelte elevs mål og behov.

Et eksempel kan være at der, i samarbejde med den enkelte elev, udarbejdes og gennemgås et ugeskema, hvor der aftales hvilke aktiviteter den eleven vil deltage i, således eleven bliver integreret i fællesskabet.

Et andet eksempel er vores små grupper. I små grupper på 4-5 elever, om eftermiddagen/aften, faciliteres der et miljø for elever som fx har svært ved store fællesskaber. Her skabes et tæt fællesskab, hvor eleven tør deltage og åbne sig. Dette fællesskab har vi gode erfaringer med, kan udvikle sig til betydelig øgning i den enkelte elevs følelse af at være integreret som en del af fællesskabet.

I undervisningen kan indsatsen typisk være, at en elev har meget svært ved indrestyring, som fx ved sprogbrug eller fysisk frustration på diverse redskaber eller møblement. Her kan inklusionsstøtten komme i spil ved at der laves indledende samtaler med eleven før/under og efter undervisningen.

Inklusionsstøtten spiller naturligvis også ind i alle vores andre individuelle indsatser, som når eleven har svært ved at komme op, komme i seng, møde til tiden, håndtere tidligere nederlag og svigt osv osv.

Skolens evaluering af inklusionsstøtte foregår via forskellige processer.

- Vores årlige selvevaluering, hvor elever og ansatte deltager i forskellige tema evalueringer.
- Halvårige statusmøder, hvor elevens samlede status og udvikling evalueres.
- Månedlige coaching sessioner, hvor ledelse og kontaktlærer evaluere og udbygger vores fælles redskabskasse.
- Månedlige opfølgning på elevens fraværsprocenter og årsager til samme.

1.8) Mentorstøtte

Som elev på VFF kan du få en mentor, hvis du er mellem 16 år og 25 år og du er i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse. Ordningen træder i kraft, hvis det i din uddannelsesplan af en Ungdoms-og Uddannelsesvejleder anbefales, at du deltager i et afklarende og udviklende forløb, som kan være på en Fri Fagskole jf. bekendtgørelse af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (Frie Fagskoler).

Opholdet skal være af minimum 12 ugers varighed.

Til at understøtte sammenhængen for mentorordningen, har vi ansat en medarbejder med stor erfaring og uddannelser indenfor psykiatri og i udviklingsprocesser, konflikthåndtering i pædagogisk arbejde, kognitive behandlingsformer og arbejdsmetoder, social og sundhedsassistent og facilitator i systemisk perspektiv. Medarbejderen har som primær funktion at tage sig af de mest sårbare elever på skolen. Alle ansatte som har mentorfunktion har gennemgået et certificeret mentorkursus.

Mentorordningen indebærer mulighed for:

- Vejledning i og praktisk hjælp til håndtering af medicin
- At komme op om morgenen
- Personlig hygiejne
- Kost og motion
- Oprydning og rengøring af eget værelse og fællesområder
- Tøjvask
- Strukturering af skoledage, praktik, anderledes dage og uger
- Kørsel til læge, fysioterapi, psykolog mm.

Vi arbejder systematisk med en narrativ tilgang, der tager udgangspunkt i, at vi tror på talentet i den enkelte elev og at alle mennesker har en historie, vi kan tykke. Ud fra de ressourcer eleven har, arbejdes der gennem praktiske aktiviteter, praktikforløb, samtaler og undervisningsforløb med udvikling af sociale kompetencer, selvværd, relationer og faglig opkvalificering. Det er hensigten, at elever, der går på VFF, udvikler deres faglige og sociale kompetencer, så de efterfølgende kan blive optaget på og gennemføre en ungdomsuddannelse, EGU eller få et arbejde

Mentor arbejder sammen med skolens vejleder. Det er mentors opgave: At lave en handleplan med mål for skoleåret sammen med elever, forældre og andre ressourcepersoner, der sikrer, at der sker en udvikling såvel fagligt som socialt. At have ugentlige samtaler med eleven. At samarbejde med relevante

ressourcepersoner internt og eksternt. Løbende at evaluere i samarbejde med elever, forældre og ressourcepersoner.

1.9) Undervisningsmiljø

Skolen har overtaget Vittrup Efterskoles bygninger, som siden efterskolen lukkede i 2013, har stået tomme. Det betyder naturligvis at skolen har og stadig gennemgår en omfattende renovering og udbedring.

Som en godkendt Fri Fagskole, skal vi have en undervisningsmiljøvurdering. Bekendtgørelsen for denne lyder:

Eleverne og studerende på en skole og uddannelsesinstitutioner har ret til et godt undervisningsmiljø, som skal fremme deres muligheder og læring. Det fremgår af "Lov om undervisningsmiljø" fra 2001.

Det har vi på VFF alle intentioner for at opfylde. Det er vores oplevelse at et godt miljø for eleverne både i undervisningen, men også i fritiden og den pædagogisk tilrettelagte del, er grundlaget for vores eksistens.

En undervisningsmiljøvurdering skal indeholde følgende:

Kortlægning af uddannelsesstedets fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø

- Beskrivelse og vurdering af eventuelle undervisningsmiljøproblemer
- Udarbejdelse af en handlingsplan, hvoraf det fremgår, i hvilken takt og rækkefølge de konstaterede problemer skal løses
- Forslag til retningslinjer for opfølgning på handlingsplanen

Kortlægning af:

Fysiske undervisningsmiljø:

VFFs undervisningsmiljøer er opdelt i to typer. En praktisk og teoretisk opbygning og indretning. De praktiske undervisningslokaler (værksteder) er opbygget med diverse praktiske værktøjer og arbejdsstationer, kombineret med stationer hvor der er mulighed for teoretisk undervisning. Det er målet at undervisningen foregår via en veksling mellem de to undervisningsmetoder.

De teoretiske lokaler er opbygget efter et klassisk klasseværelse miljø. Lokalerne er nyrenoverede og fremstår meget flotte. Her er tavle, projektor, borde og stole etc.

Lokalerne til den pædagogisk tilrettelagte undervisning, er blandt andet vores hal, spisesal og hyggekroge. Disse lokaler undergår en løbende renovering og opbygning. Alle lokaler opbygges efter undervisningsbehov og skal skabe imødekommende og trygge rammer.

De fysiske rammer er etableret således, at eleverne har rig mulighed for at skabe små fællesskaber rundt omkring på skolen. Det er fx små stuer med tv/PlayStation, bibliotek og fitnessrum.

Psykisk undervisningsmiljø:

Det psykiske undervisningsmiljø hænger tæt sammen med det fysiske og æstetiske. VFFs psykiske undervisningsmiljø er opbygget efter elevernes behov for små rum, tryghed og overskuelighed.

Det psykiske undervisningsmiljø skaber en ro og stabilitet, hvilket gør at eleverne har mod og lyst til at indgå i sociale aktiviteter. Her er der plads til at skeje lidt ud og dyrke de forskelligheder, eleverne har. Ved et trygt undervisningsmiljø oplever vi, at eleverne opnår stigende: indlæringen, trivslen, humør, selvtillid og selvværd.

Æstetisk undervisningsmiljø:

Vi har ønske om en lys, indbydende og luftig skole. Der er "højt til loftet" i mere end én forstand! De hvidmalede vægge overlader det til eleverne at sætte kulør på skolen.

Samtidig har vi ønsket at byde eleverne på velordnede forhold, hvor det altid forekommer ryddeligt og ordentligt. Mange af eleverne kommer fra hjemlige forhold, hvor orden absolut ikke præger hverdagen – så har de brug for at møde orden i skolen.

Vores kunst på væggene bærer stort præg af den lokale forankring som skolen har i nærmiljøet. Vi søger altid efter lokale kunstnere og keramikere som kan og vil udstille på skolen. Vi går meget op i at fortælle en god historie og gerne med en lokal eller vendsysselsk drejning.

Vi vil gerne opnå en hjemlig atmosfære på skolen, som dels skal give eleverne en oplevelse af tryghed, men også skabe ejerskab for stedet.

1.9.1) Resultat af årets evaluering af undervisningsmiljø

I efteråret 2023 har vi gennemført den årlige evaluering af skolens undervisningsmiljø, fritidsaktiviteter og elevers oplevelse af medindflydelse i undervisningen.

Eleverne, som har svaret på undersøgelsen, har via fælles oplæg og individuelle forklaringer, samt støtte til læsning og forståelse af spørgsmålene besvaret efter bedste evne.

Resultatet med konklusioner, kan læses på skolens hjemmeside under fanen "Undervisningsmiljø".

Konklusionerne er gennemgået med skolens elevråd, personalegruppe og skolens bestyrelse. Sammen tager vi eventuelle udfordringer op og prøver at finde løsninger på så mange af udfordringerne som muligt.

Undervisningsmiljøvurderingen gennemføres hvert 3. år og senest igen i skoleåret 2026/27

Målet med undersøgelsen er at

- Skabe overblik mht aktuelle udfordringer
- Inddrage skolens elevråd
- Igangsætte foranstaltninger, som kan imødekomme de udfordringer evalueringerne peger på

1.10) Evaluering af skolens samlede undervisning

Skolens evaluering tager udgangspunkt i skolens mål og værdigrundlag.

- At eleverne udvikler selvværd og livsglæde, så de får lyst til både alene og i fællesskab at tage vare på deres eget liv.
- At eleverne opnår indsigt/færdigheder i kursets fagområder.
- At eleverne oplever fællesskabet og det sociale samvær som en positiv og vigtig del af tilværelsen.
- Målsætningen skal understøtte lovens hovedsigte: livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

1.10.1) Resultat af årets selvevaluering

VFF har i efteråret 2023 foretaget den obligatoriske selvevaluering af elevernes tilfredshed med skolens tilbud, ifølge lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) § 2 stk. 7. Selvevalueringen tager hvert år udgangspunkt i udvalgte værdier, som er beskrevet i værdigrundlaget for skolen. Evalueringen stiller i år uddybende spørgsmål til to kerneområder: "Sundhed og trivsel" samt "Kost, Ernæring og motion" Eleverne på skolens fire linjer skal besvare en række skriftligt stillede spørgsmål. Svarene danner efterfølgende et billede af, om VFF formår at præge eleverne med de værdier, vi har beskrevet i værdigrundlaget. 21 elever ud af 38 har besvaret spørgsmålene til selvevalueringen. Mange elever i vores målgruppe har svært ved det skriftlige og læsning, hvilket gør det svært at få dem til at lave

spørgeskemaet, men også udlede konklusioner heraf. Konklusion: Vi har valgt at konkludere på de forskellige kerneområder enkeltvis. Dette giver os et bedre billede af, om der er behov for en handleplan. Resultaterne af dette års tilfredshedsundersøgelse ligner rigtig meget svarene fra forrige år.

På skolens hjemmeside, under kategorien selvevaluering, kan hele undersøgelsen læses, med konklusioner og eventuelle opfølgingsplaner.

1.10.2 Opfølgingsplan jf. evalueringen af skolens samlede undervisning

Det er skolens mål, at værdigrundlagets 4 hovedpunkter bliver implementeret i den årlige selvevaluering. Således vil selvevalueringerne i fremtid have fokus på et af de 4 emner:

Selvstændighed, samarbejde, selvværd og medinddragelse.

På den måde er det planlagt, at selvevalueringen og evaluering af skolens værdigrundlag hænger sammen og bliver evalueret i et rul på 4 år.

Ved hvert års evalueringer, vil resultaterne blive gennemgået med skolens elevråd, personalegruppe, (i særlige tilfælde skolens sikkerhedsråd) og bestyrelse. Ved eventuelle behov, vil der blive lavet en intervention, med hensigt at ændre procedure eller adfærd.

1.11) Sociale klausuler/handleplaner

På VFF sigter vi efter at agere ansvarligt, i forhold til såvel enkelte individer og fællesskaber som det hele samfund. I forhold til dette ønsker vi en arbejdsplads præget af menneskelig mangfoldighed og social diversitet. På baggrund af dette ønske, og bekendtgørelse nr. 1349 af 5/12 2007 om sociale klausuler på offentlige tilskudsområder, prioriterer vi det følgende:

- At gøre en indsats for at fastholde medarbejdere på skolen, såfremt de af helbredsmæssige årsager får nedsat arbejdsevne. Dette søger vi at gøre blandt andet ved aktivt og konstruktivt at medvirke til fleksjobansættelse, nedsat arbejdstid og lignende.
- At fastholde og udvikle medarbejdere gennem mulighed for uddannelsesorlov og anden kompetenceudvikling, samt ligeledes, hvor det giver mening at understøtte ledige i at bygge bro til arbejdsmarkedet gennem virksomhedspraktik, løntilskud og jobrotationsansættelser.
- At analysere skolen som arbejdsplads, med henblik på at give mulighed for ansatte på særlige vilkår, gennem medarbejdersamtaler, arbejdspladsvurdering og eventuelt med konsulentbistand.
- At skabe vished om at skolen er interesseret i at tilbyde stillinger til personer med nedsat arbejdsevne, personer i jobtræning, personer i fleksjob og lignende, gennem kontakt til diverse myndigheder.
- At vurdere ansøgere i forbindelse med nyansættelser, med henblik på ansættelse af personer med nedsat arbejdsevne. Med mindre skolen som minimum har opfyldt målet om, at 3,5% af årsværkerne er medarbejderne på særlige vilkår.
- At blive etableret som virksomhedscenter i Hjørring Kommune, og dermed indtage virksomhedspraktikanter, der ofte skal have 13 uger i praktik, for at afklare deres arbejdsevne.

2) Linjen – Håndværk og Erhverv

På VFF tilstræbes, at undervisningen i videst muligt omfang tilrettelægges ud fra en praktisk læringstilgang, hvorved elementer fra den boglige undervisning bringes i spil i de praktiske fag.

Undervisningen sker i tæt tværfagligt samarbejde med undervisningen i værkstedsundervisningen, således at der opnås sammenhæng mellem de boglige kompetencer og de praktiske håndværksmæssige fag. Fx anvendes bevidst matematik i træ- og metalværkstedet til diverse konstruktioner med relevans for en række tekniske erhvervsuddannelser.

Erhvervspraktik inden for byggeri og teknik udgør en obligatorisk del af kurset og der samarbejdes med det

lokale erhvervsliv samt EUC Nord og Tech College. Hertil kan eleverne vælge om de ønsker, at kurset afsluttes med FP9 eller FP 10 enkeltfagsprøve i dansk og matematik, hvis den pågældende elev ved kursets begyndelse har opfyldt undervisningspligten og ikke er fyldt 25 år. Det er en betingelse, at eleven ikke har aflagt folkeskolens prøver i fagene dansk og matematik eller ikke har opnået et karaktergennemsnit på mindst 2,0 i de to fag, og at eleven har gennemført det fulde undervisningsforløb af en varighed på mindst 6 måneder på skolen.

Udover den skemalagte undervisning deltager eleverne også i skolens øvrige daglige rutiner, herunder pædagogisk tilrettelagt samvær og øvrigt samvær.

Kurset bygges op om følgende elementer:

- Byggeri (de lyse fag): Fokus på praksisnær erhvervsorienteret værkstedsundervisning centreret omkring arbejde med træ og andre bygningsrelaterede opgaver.
- Teknik (de sorte fag): Fokus på praksisnær erhvervsorienteret værkstedsundervisning centreret omkring smed og industri.
- Gokart - Fokus på praksisnær erhvervsorienteret værkstedsundervisning centreret omkring mekanik og motorer.
- Praktisk-boglig: Fokus på mere praksisnære læringsmiljøer og "hands on" på de boglige fag.
- Fritid: Fokus på, at eleverne dyrker deres fritidsinteresser i et socialt miljø, som er et pusterum i hverdagen.

Formålet med undervisningen er at give eleverne praktiske arbejdsredskaber og tydelige erhvervskompetencer med henblik på at sikre eleven bedre muligheder for at få et job eller elevplads hos en håndværker, entreprenør, produktionsvirksomhed eller lignende.

2.1) Byggeri

Formål:

Formålet med faget er at introducere eleverne til håndværkets arbejde med udgangspunkt i træ, men hvor også mureropgaver, maleropgaver og andre bygningsrelaterede opgaver udføres.

Det sker ved at give eleverne håndgribelig viden om og livsnære erfaringer med erhvervenes såvel som værkstedets arbejdsfelt. Eleverne skal således tilegne praktiske færdigheder og viden i værkstedet, som først og fremmest ruste og motiverer eleverne til at påbegynde grundforløb på de tekniske og erhvervsfaglige skoler. Den praktiske færdighedstilegnelse skal samtidig medvirke til livsoplysning og folkelig oplysning ved at eleverne lærer at reflektere over færdighedstilegnelsen i et bredere samfundsmæssigt og globalt perspektiv.

Således skal eleverne via færdighedstilegnelsen blive bevidste omkring deres egen rolle og udviklingspotentiale som aktiv medborger i et komplekst erhvervsliv, herunder deres praktiske formåen og mulige betydning for andre mennesker i en virksomhed og i det øvrige samfund. I forlængelse heraf skal eleverne udvikle forståelse for værkstedsfagets samspil og betydning for samfundsudviklingen og naturen i forhold til en globaliseret og komplekst forbundet verden.

Samtidig skal eleverne udvikle sig selv i en faglig uddannelses- og arbejdsmæssig kontekst, hvor de gennem deres tekniske interesse styrkes punktfagligt, personligt og socialt. Gennem forskellige gøremålsbaserede cases får eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, samarbejde, fællesskab og personligt engagement samt erkende værdien ved æstetisk praktisk og funktionelt arbejde, som er væsentlige elementer indenfor livsoplysning og demokratisk dannelse. Værkstedsundervisningen tilrettelægges i tæt samspil med de boglige fag, idet fagene dansk og matematik indgår i værkstedet. Fagene har til formål at forbedre elevernes boglige kundskaber i matematik, dansk og samfundsfag med praktiske opgaver som omdrejningspunkt.

Indhold og metode:

Eleverne får indgående praktisk hånddelag og teoretisk forståelse for værkstedets arbejdsgange. Eleverne introduceres til relevante fagbegreber og udvikler kendskab til maskiner, værktøjer, materialer, materialers, korrekte anvendelse og vedligeholdelse samt sikkerhedsmæssige foranstaltninger og et forsvarligt arbejdsmiljø i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Der arbejdes med håndværktøj og stationære maskiner og udføres mindre arbejdsopgaver ud fra forståelse af simple arbejdstegninger eller skitser, herunder hensigtsmæssigt valg og anvendelse af materialer og værktøj. Der laves konkrete produkter til skolen, fx træterrasser, redskabsskur, snitbænke osv. Der reparerer også stole, borde, senge og andet, som er gået i stykker. Eleverne laver også ting til sig selv, f.eks. stole, borde, reoler, fade og lysestager.

Planlægning og udførelse af arbejdsopgaver sker ud fra et innovativt og problemløsende perspektiv og løses i respekt for det nære, omliggende og globale miljø samt med fokus på egen og andres sikkerhed.

Undervisningen tager udgangspunkt i byggetekniske og erhvervsrettede gøremåls cases, der på en nærværende og håndgribelig måde anskueliggør undervisningens relevans for bestemte tekniske erhvervsområder. Udførelsen forudsætter tæt dialog mellem eleverne såvel som med læreren, der vejleder eleverne, når de planlægger og udfører projekterne. Eleverne opnår herigennem erfaring med at kunne vurdere, hvordan et projekt bedst udføres indenfor værkstedets rammer samt de situationer, som ikke er af rutinemæssig karakter.

Det tilstræbes i undervisningen, at eleverne gennem tilegnelsen af praktiske færdigheder i værkstedet åbner øjnene for fagets almene perspektiver, herunder livsoplysning og folkelig oplysning ved bl.a. at blive bevidste omkring deres egne udviklingspotentialer i relation til det øvrige samfund. Fx skal eleverne kunne relatere arbejdet i træ i skoleværkstedet til i en større produktionsmæssig sammenhæng at udøve en delfunktion på fx en byggeplads som del af en virksomhed og endvidere erkende, hvorledes, at ens egen funktion udgør en forudsætning for på forskellig vis at bidrage til samfundet, fx landets økonomiske vækst. Værkstedsundervisningen tilrettelægges fortrinsvis med udgangspunkt i opgaver, der fordrer et samarbejde mellem eleverne, men med mulighed for en vekselvirkning mellem gruppearbejde og individuelt arbejde. Herved får eleverne mulighed for at arbejde med sig selv som udgangspunkt og opbygge personlig fortrolighed med arbejdsrutiner samt erhverve kendskab til værkstedets forskellige arbejdsfelter i forhold til andre.

Undervisningen tilrettelægges tværfagligt med henblik på, at der opstår synergi mellem de forskellige fag. Udover at eleverne udvikler deres teknisk faglige hånddelag og færdigheder, får de via helhedsorienteringen en større forståelse for naturvidenskabelige, samfundsmæssige, politiske og miljømæssige sammenhænge i nutidigt og historisk perspektiv. Således medvirker den tværfaglige undervisning at kvalificere elevernes almene dannelse, idet eleverne får en helhedsorienteret undervisning. Kursets livsoplysende indhold og praktiske undervisningsmetoder tilstræber, at eleverne via en praksisnær tilgang til kursets tekniskfaglige områder dyrker og udvikler deres egne faglige identiteter og bliver afklarede i forhold til egen fremtid.

2.2) Teknik

Formål:

Formålet med faget er at introducere eleverne til det tekniske fagområde ved at give eleverne håndgribelig viden om og livsnære erfaringer med erhvervenes såvel som værkstedets arbejdsfelt. Eleverne skal således tilegne praktiske færdigheder og viden i værkstedet, som bl.a. ruste eleverne til at påbegynde grundforløbet på de tekniske erhvervsskoler. Den praktiske færdighedstilegnelse skal samtidig medvirke til livsoplysning og folkelig oplysning ved, at eleverne lærer at reflektere over færdighedstilegnelsen i et bredere samfundsmæssigt og globalt perspektiv. Således skal eleverne via færdighedstilegnelsen blive bevidste omkring deres egen rolle og udviklingspotentialer som aktive medborgere i et komplekst erhvervsliv, herunder deres praktiske formåen og mulige betydning for andre mennesker i en virksomhed og i det øvrige samfund. I forlængelse heraf skal eleverne udvikle forståelse for værkstedsfagets samspil og betydning for

samfundsudviklingen og naturen i forhold til en globaliseret og komplekst forbundet verden.

Samtidig skal eleverne udvikle sig selv i en faglig uddannelses- og arbejdsmæssig kontekst, hvor de gennem deres tekniske interesse styrkes punktfagligt, personligt og socialt. Gennem forskellige udfordringer får eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, samarbejde, fællesskab og personligt engagement samt erkende værdien ved æstetisk praktisk og funktionelt arbejde, som er væsentlige elementer indenfor livsoplysning og demokratisk dannelse. Elevens erkendelse af eget bidrag til samarbejde vil derfor være et centralt element af undervisningen, hvor gøremålsundervisningens case-baserede undervisning appellerer til elevernes interessefelt, og den helhedsorienterede tilgang sikrer, at alle elever kan bidrage til processen.

Indhold og metode:

Eleverne får indgående praktisk hånddelag og teoretisk forståelse for værkstedets arbejdsgange. Eleverne introduceres til relevante fagbegreber og udvikler kendskab til maskiner, værktøjer, materialer, materialer, korrekte anvendelse og vedligeholdelse samt sikkerhedsmæssige foranstaltninger og et forsvarligt arbejdsmiljø i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Undervisningen tager udgangspunkt i tekniskfaglige og erhvervsrettede gøremåls cases, der på en nærværende og håndgribelig måde anskueliggør undervisningens relevans for bestemte tekniske erhvervsområder. Udførelsen forudsætter tæt dialog mellem eleverne såvel som med læreren, der vejleder eleverne, når de planlægger og udfører projekterne. Eleverne opnår herigennem erfaring med at kunne vurdere, hvordan et projekt bedst udføres indenfor værkstedets rammer samt de situationer, som ikke er af rutinemæssig karakter.

Det tilstræbes i undervisningen, at eleverne gennem tilegnelsen af praktiske færdigheder i værkstedet åbner øjnene for fagets almene perspektiver, herunder livsoplysning og folkelig oplysning ved bl.a. at blive bevidste omkring deres egne udviklings potentialer i relation til det øvrige samfund. Fx skal eleverne kunne relatere svejsning i skoleværkstedet til i en større produktionsmæssig sammenhæng at udøve en delfunktion på en virksomhed indenfor et bestemt erhverv og endvidere erkende, hvorledes denne funktion udgør en forudsætning for på forskellig vis at bidrage til samfundet, fx landets økonomiske vækst.

Værkstedundervisning foregår i vekselvirkning mellem gruppearbejde og enkeltvist. Herved får eleverne mulighed for at arbejde med sig selv som udgangspunkt og opbygge personlig fortrolighed med arbejdsrutiner samt erhverve kendskab til værkstedets forskellige arbejdsfelter.

Undervisningen tilrettelægges tværfagligt med henblik på, at der opstår synergi mellem de forskellige fag. Den tværfaglige undervisning koordineres på en måde, som fordrer, at eleven undervejs i kurset arbejder med en række cases/projekter inden for de forskellige faglige toninger, som kurset læner sig op ad. Den tværfaglige undervisning koordineres på tværs af fagene og sikrer dermed eleverne en helhedsorienteret undervisning. Udover at eleverne udvikler deres tekniskfaglige hånddelag og færdigheder, får de via helhedsorienteringen en større forståelse for naturvidenskabelige, samfundsmæssige, politiske og miljømæssige sammenhænge i nutidigt og historisk perspektiv.

Kursets livsoplysende indhold og praktiske undervisningsmetoder tilstræber, at eleverne via en praksisnær tilgang til kursets teknisk faglige områder dyrker og udvikler deres egne faglige identiteter og bliver afklaret i forhold til egen fremtid. Eleverne opbygger gennem forskellige gøremåls cases et bredt kendskab til de tre erhvervs indgange ved tilegnelse af konkrete færdigheder kombineret med brede almene perspektiver på det landbrugs-, håndværksmæssige, gastronomiske og omsorgs-/plejereleterede område. Følgende eksempler kan vise, hvorledes der arbejdes:

Indretning af madbutik: Eleverne arbejder fx med en realistisk case, hvor VFF ønsker - i samarbejde med fødevarenetværket Vendsyssel Fødevarer - at indrette en madbutik på VFF. Håndværkerlinjen laver beregninger på materialer og indretning, i matematik opstilles et budget for projektet, mad-linjen udvikler færdigretter, som kan sælges i madbutikken, Iværksætter-klassen arbejder med, hvordan den skal markedsføres, bemanning, hvordan logistikken og korrekt opbevaring af varerne kan ske. Samtlige fag i undervisningsprogrammet vil kunne inddrages i et sådant projekt.

Grill-case: Den håndgribelige værkstedundervisning introducerer eleverne til metalbearbejdning, teknikker

og tekniske tegninger, når eleverne bygger en grill, som de selv designer. Eleverne arbejder i denne case med forskellige maskiner/materiel/materialer og teknikker til metalbearbejdning, når grillens forskellige dele måles, klippes, skæres og sammenføjes, så eleverne til slut har lavet en fuld funktionsdygtig grill. Casen kan også kobles med et projekt om videresalg og lægger dermed op til beregningen af timeforbrug, materialeforbrug og priser, oprettelse af virksomhed, momsbetaling etc., hvilket åbner elevernes øjne for færdighedstilegnelsens sammenhæng med erhvervsøkonomiske problemstillinger og eventuel lyst til at se produktet i en iværksætter-sammenhæng.

Værkstedundervisningen har også bred almen karakter, når eleverne inddrages i den korrekte håndtering og bortskaffelse af fx olie fra et olieskift samt hvilke potentielle negative konsekvenser det har for miljøet, drikkevandet og levende organismer, hvis olien ikke bortskaffes på korrekt vis. Hertil kan undervisningens folkeoplysende og demokratiske sigte danne udgangspunkt for en diskussion af globale perspektiver på den globale afhængighed af fossile brændstoffer og øvrige ressourcer, herunder fossile brændstoffers betydning for den globale samhandel, sikkerhedspolitik og politiske forhold regionerne imellem.

Den tværfaglige undervisning er sammenflettet med kursets øvrige undervisning og inddrager elementer fra alle fag. Dette medvirker til at kvalificere elevernes almene dannelse, idet eleverne får en helhedsorienteret undervisning.

2.3) BoKart

Skolen har erhvervet sig 7 Bokart, som de elever der vælger denne del af Håndværkerlinjen, arbejder med at vedligeholde. Eleverne skal tilegne sig praktiske færdigheder og viden i Bokartbanens værksted som blandt andet gør eleverne klar til eventuelt at starte på en teknisk erhvervsskole som mekaniker.

Eleverne får indgående praktisk hånddelag og teoretisk forståelse for værkstedets arbejdsgange. Eleverne introduceres til relevante fagbegreber og udvikler kendskab til maskiner, værktøjer, materialer, materialers, korrekte anvendelse og vedligeholdelse samt sikkerhedsmæssige foranstaltninger og et forsvarligt arbejdsmiljø i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Undervisningen er meget praktisk og meget virkelighedsnær. Der bliver ved hver undervisning lavet en plan for hvilke Bokarts der skal laves og hvad der skal laves på dem. Herefter arbejder eleverne med at udbedre problemerne og lærer at blive selvstændige og tage ansvar for opgaverne. Eleverne ved, at hvis de ikke laver Bokartsene, kan vi ikke køre på dem. Dette gør undervisningen meget håndgribelig og giver eleverne ansvarsfølelse.

Bokartbanen skal også vedligeholdes, hvilket stiller krav til elevernes snilde og færdigheder. Her handler det om reparationer af banen og dens omgivelser. Ud over den mekaniske del af linjen, er der også en køreteknisk del, hvor eleverne øver sig i at blive bedre racerførere. Her arbejdes med ideallinjer, køreteknik, kørestil og taktik.

Pædagogiske refleksioner:

Undervisningen planlægges projektorienteret som et samarbejde mellem flere fag med henblik på at opnå synergieffekter, hvor eleverne tilegner sig kompetencer i et tværfagligt læringsrum, der både omfatter praktisk og teoretisk undervisning. Kurset anvender gøremålpædagogik som didaktisk metode. Der arbejdes i grupper og enkeltvis med tydelig vejledning og instruktion fra tilgængelige lærere. Der vil ofte være to lærere til stede i værkstedet, der hhv. varetager den praktiske og boglige side af læringsindholdet, hvilket styrker undervisningens kombination af teori og praksis. Kurset lægger stor vægt på, at eleverne ikke blot tilegner tekniske færdigheder, men at de ligeledes udvider deres almene horisont og indtager nye perspektiver på den verden, de lever i. Fx skal eleverne forstå, hvilken indflydelse en globaliseret verden kan have på samfundets fremtidige produktions- og jobmuligheder i Danmark samt hvorfor eksempelvis innovation og nytænkning ofte prioriteres i politiske strategier i forhold til at styrke Danmarks konkurrenceevne.

3) Linjen – Gastronomi og Event

3.1) Formål

Formålet med linjen Gastronomi og Event er, at eleverne skal opnå kompetencer med henblik på at vælge erhvervsuddannelse eller jobs indenfor hotel- og restaurationsbranchen, slagter, bager, ernærings- eller serviceassistenter.

For at erhvervsrette elevernes uddannelsesparathed og afklaring til fremtidige jobmuligheder retter Gastronomi og Event fokus mod jobbet som den professionelle kok, tjener, bager, konditor, slagter, ernærings- og serviceassistent. Der arbejdes med forskellige fagområder inden for de nævnte brancher. Her er det centralt i undervisningen at faglærerne understøtter og følger progression i elevernes selvudvikling, elevernes håndværksmæssige færdigheder, fremtidsønsker og afklaring med henblik på valg af ungdomsuddannelse og/eller jobmuligheder.

På Vittrup Fri Fagskoles Gastronomi- og Event Linje tilrettelægges undervisningen ud fra et gøremåls didaktisk perspektiv. Dette gøres på baggrund af, at elevgruppen profiterer af en inddragende og aktiv tilgang til undervisningen i forhold til at styrke elevernes motivation og opmærksomhed i læringsituationer. En inddragende og gøremålsorienteret undervisningstilgang er måden, hvorpå fagskolens elevgruppe tilegner sig størst mulig viden og erhvervskompetence.

3.2) Indhold og metode

På Gastronomi og Event Linjen arbejdes der med, at eleverne tilegner sig grundviden inden for de forskellige erhverv, der knytter sig til linjen. Denne grundviden er nødvendig for at eleverne kan arbejde innovativt, entreprenant og kreativt. I denne arbejdsproces følger der en faglig og personlig udvikling som også er med til at erhvervsrette eleverne.

Som elev på linjen arbejdes der eksperimenterende, nysgerrigt og undersøgende med forskellige råvarer, måltider tilpasset udvalgte målgrupper, håndværksmæssige færdigheder, opdækning og bordpynt.

Gennem skoleåret arbejdes der på Vittrup Fri Fagskole med planlægning og afholdelse af større og mindre events. Fx planlægger, tilbereder og leverer eleverne frokost til den lokale vuggestue og børnehave, planlægger og gennemfører events for lokale foreninger, inviterer forskellige målgrupper til aktiviteter i huset, f.eks. bagning af julesmåkager.

Der arbejdes til tider i skolens køkken, hvor eleverne er med til at tilberede, anrette, præsentere og servere de daglige måltider. Her er der bl.a. fokus på sikkerhed i køkkenet, den rette arbejds påklædning, personlig hygiejne, samarbejdet i at lave et måltid med flere delkomponenter og sammen nå deadlines/spisetider

På linjen arbejdes der både individ- og gruppeorienteret. På denne måde har eleverne mulighed for at udvikle sig personligt og fagligt, men også socialt i samspil med andre, der har samme interesser.

Det er målet, at eleverne, gennem undervisningen, opnår kendskab til de forskellige brancher, der knytter sig til Gastronomi og Event Linjen. Denne viden kan yderligere opkvalificeres gennem erhvervspraktikker, hvor eleverne mærker en helt almindelig arbejdsdag, hvor mødestabilitet, samarbejde, engagement og tilpasning er afgørende.

I samarbejde med skolens øvrige faglinjer Care, Håndværk og Erhverv samt Game Design arbejdes der med at planlægge, markedsføre, gennemføre og evaluere større events på Vittrup Fri Fagskole med gæster udefra.

Undervisningsplanen for Gastronomi og Event tilrettelægges ud fra nedenstående overvejelser, og med afsæt i bæredygtighed og lokale fødevarerproducenter:

- Sæsonens råvarer
- Events med Lokale foreninger, borgergrupper og erhvervsnetværk
- Planlægning af event samt økonomi
- Brobygning i samarbejde med uddannelsesinstitutioner
- Innovation og entreprenørskab
- Opskrifter og måleenheder
- Dansk madkultur og traditioner
- Verdenskøkkenet
- Virksomhedsbesøg hos fødevarerproducenter
- Det omkringliggende samfunds fødevarerproduktion
- Gæsteundervisere
- Bæredygtighed og klima
- Økologiske kontra konventionelle fødevarer
- De energigivende stoffer og deres egenskaber
- Faglig læsning
- Det kærlige måltid og andre socialøkonomiske organisationer
- Skolens mad- og måltidspolitik
- De daglige måltider på Vittrup Fri Fagskole, herunder
  - Konservering og hygiejne
  - Produktion af brød og kager
  - Tilberedningsmetoder
  - Anretning og servering
  - Hygiejne og rengøring
  - Kendskab til storkøkkendrift

3.3 Undervisningsplan

På Vittrup Fri Fagskole er der et naturligt samarbejde mellem eleverne på Gastronomi og Event Linjen og tilberedningen af de daglige måltider på skolen. Det betyder, at elevernes inspiration og viden bringes i spil i indholdet i måltiderne, så undervisningen bliver meningsfuld og anvendelsesorienteret.

4) Linjen - Care

4.1) Formål

Formålet med undervisningen på Care er, at eleverne får kendskab til arbejde med mennesker. På Care-linjen beskæftiger vi os med det hele menneske, fra vugge til grav. Vi sætter fokus på den professionelle rolle i relationen til den enkelte brugergruppe. Vi beskæftigede os med det sundhedsfaglige, pædagogiske område, samt specialområdet inden for psykiatri mm. Der bliver stiftet bekendtskab med

forskellige metoder, værktøjer og arbejdsgange. Desuden vil der være fokus på elevens selvudvikling, hvor drømme, håb og mestring kommer i fokus.

4.2) Indhold og metode

På Care bliver der arbejdet ud fra et humanistisk syn, hvor kreativitet, rummelighed og samspil er den røde tråd gennem alle undervisningsforløb.. På linjen lægger vi stor vægt på, at undervisningen foregår på små hold, hvor der er rig mulighed for at debattere undervisningens forskellige emner. Undervisningen på Care-linjen vil være meget praksisnær og afvekslende.

Der vil være dage, hvor der arbejdes med teori og metoder eller den mere kreative og skabende vinkel, med fokus på forskellige aktiviteter indenfor et vel af områder som kreativt værksted, bevægelse og leg. Andre dage vil vi have fokus på praksis, det vil blandt andet være i form af besøg på forskellige institutioner eller vi vil være værter for forskellige arrangementer med fokus på forskellige brugergrupper.

En fast del af at være elev på Care-linjen er at være i praktik inden for de forskellige områder hvor der arbejdes med mennesker, alt efter hvad du har interesse for. Vi har nogle rigtig gode samarbejdspartnere, og praktikken giver dig gode muligheder for at afprøve forskellige erhverv. Endvidere får du mulighed for at blive klogere på dig selv, så du får et solidt grundlag for at træffe valg i form af uddannelse eller andet meningsgørende.

4.3) Pædagogiske refleksioner

Eleverne får indsigt i fagenes indhold og rutiner samt kendskab til de mulige uddannelsesretninger, som findes inden for området pædagogik, psykiatri og omsorg.

Omsorgs-delen af faget lægger op til at styrke elevernes indlevelsessevne og at træne evnen til at være opmærksom på andre menneskers behov. De elever, som søger en erhvervsuddannelse inden for omsorg og pleje, kan blive styrket i deres motivation, personlige og faglige forudsætninger for at påbegynde en uddannelse indenfor området.

Der tilstræbes samarbejde med SOSU-Nord, hvor der løbende er dialog om hvordan samarbejdet optimeres for at få skabe de bedste rammer for den enkelte elev. Ligeledes tilstræbes et samarbejde med den lokale børnehave, ældrecentre og andre relevante institutioner

I undervisningen anvendes bl.a. gøremåls-pædagogik som didaktisk metode og undervisningen planlægges projektorienteret i et tværfagligt læringsrum. Der arbejdes i grupper og enkeltvis alt afhængig af valg af projekter. Dog oftest med høj fokus på at løse praktiske opgaver ved et team- inspireret samarbejde med fordeling af klare roller. Undervisningen er inspireret af mesterlære med tydelig vejledning og instruktion fra tilgængelige lærer.

Overordnet fokus igennem hele året:

- Kommunikation,
- Psykologi
- Pædagogik

5) Linjen - Game Design

5.1) Formål

Formålet med Game Design er at afklare eleverne i forhold til at vælge og gennemføre en uddannelse eller starte i et job efter Vittrup Fri Fagskole.

Linjen gør derfor meget ud af, at undersøge alle de forskellige aspekter, der findes inden for Game Design, og give eleven et indblik i alle de forskellige uddannelser og job der findes.

Eleven skal opnå kompetencer og erfaring med programmering og spildesign, og alle de områder der ligger i forbindelse med spildesign.

5.2) Pædagogiske refleksioner

Undervisningen på Game Design linjen er planlagt med udgangspunkt i projekter og praktisk arbejde. Undervisningen vil være en vekselvirkning imellem eget arbejde med projekter, lærerstyret undervisning, forlagt undervisning, praktiske fællesøvelser, virksomhedspraktik, gæstelærere og virksomhedsbesøg.

Det praktiske arbejde er vægtet højest i undervisningen, og alle de ting på skolen der har med computere, it, internet og hjemmeside at gøre, vil blive lavet af eleverne på Game Design. Ligeledes er meget af undervisningen praktisk anlagt og eleverne skal selv prøve at arbejde med tingene på hver deres computer. Der vil være individuelle forløb hvor den enkelte elev løser en opgave, men størstedelen af undervisningen vil foregå gruppebaseret eller i små teams.

5.3) Opbygning

Undervisningen på Game Design linjen er planlagt med udgangspunkt i projekter og praktisk arbejde med tingene. Undervisningen vil være en vekselvirkning imellem eget arbejde med projekter, lærerstyret undervisning, praktiske fællesøvelser og virksomhedsbesøg.

I Game Design er der lavet en plan for en hel række emner og områder der skal arbejdes med, men bestemmes desuden af elevernes interesser og niveau.

Elevernes sammensætning og erfaringer er medbestemmende for undervisningen.

Der vil være mulighed for niveaudelt undervisning, idet vi på Vittrup Fri Fagskole tror på alle unge mennesker uanset niveau og sted i livet. De unge mennesker, der kommer på Vittrup Fri Fagskole, kommer med forskellig bagage og skal derfor også mødes forskellige steder. Det giver undervisningen på en fri fagskole mulighed for.

Undervisningen i Game Design vil derfor være præget af diversitet og undervisning efter elevernes evner og engagement.

Moduler

Game Design er bygget op af fire moduler der skal skabe en helhed omkring ikke blot undervisningen i Game Design, men også i forhold til at afklare og forberede eleverne til et job efter opholdet på Vittrup Fri Fagskole.

Fagligt indhold er de ting, eleverne lærer i undervisningen, og som skal gøre dem fagligt dygtige og være med til at finde frem til præcis det område den enkelte elev har interesse for.

Bogligt indhold kommer fra dansk, matematik og engelsk, som er en naturlig del af at lave spildesign og arbejde med grafik og it.

Parat til uddannelse og job er afklaringsdelen af linjen hvor der arbejdes med at bruge de lærte ting i "virkeligheden" gennem virksomhedsbesøg og projekter der inddrager omverdenen. Ligeledes vil der være praktisk arbejde med tingene på skolen, da det vil være denne linje der arbejder med skolens hjemmeside, sociale medier og stå for at opsætte og vedligeholde skolens internet.

Livsstil beskæftiger sig med de ting i forhold til elevens sundhed og livsstil, der ligger rundt om selve undervisningen på linjen. Game Design kan være en meget stillesiddende aktivitet, og det er derfor vigtigt at forholde sig til sundhed, madvaner, siddeposition, lys, lyd og luft.

Game Design er **8 timer om ugen** fordelt på to dage.

Fagligt indhold:

Der vil være undervisning i følgende forløb:

Game design:

- Hvordan laver man et spil.
- Indblik i spilverdenen ved at afprøve forskellige spil.
- Spilteori
- Design af eget spil fra idé til skitser og præsentation på papir
- Udviklingen i spilverden - fra Spacewar til CS:GO
- Brætspil - analog tilgang til spilverdenen

Programmering

- C#
- Unity
- Fra idé til kodning
- Lav eget spil der kan spilles på computer

Billed- og videoproduktion

- Basis fotografering og filmning
- Photoshop, InDesign og Premiere Pro
- Lys
- Lyd
- Effekter
- Produktion til forskellige formål - sociale medier, spil, film, billeder, hjemmesider mm.

Sociale medier og hjemmesider

- Introduktion til sociale medier
- Tekstproduktion og salgsteknikker
- Video- og billedteknikker
- Community manager
- Opbygning af hjemmeside
- Menuer, linkbuilding, footer, plugins mm
- Køb af domæne og økonomi i en hjemmeside

IT og praktisk arbejde

- Hvordan virker en computer
- Reparation og formatering
- Kabler og ledninger
- Netværk og internet

Droner og Lego Mindstorm

- Flyvning med droner
- Programmering af Lego Mindstorm
- Muligheder i robotter og droner

5.4) Bogligt indhold:

Dansk og matematik er en naturlig del af undervisningen, da det bliver brugt i alt hvad vi laver. Vi øver os i at formulere koncepter for spil og vi bruger dansk i forhold til hjemmeside, sociale medier og generelt igennem al undervisning. Der er meget matematik i programmering, design og IT. Programmering er et sprog for sig selv, og vi øver os i at forstå mekanismerne bag.

Engelsk bliver brugt meget i Game Design, da vores programmer og kodesprog oftest foregår på engelsk.

5.5) Parat til uddannelse og job

Afklaring

Når eleven vælger Game Design arbejdes der på at finde ud af, inden for hvilket område eleven drømmer om at uddanne sig og sidenhen arbejde med.

Der findes utallige uddannelses- og jobmuligheder inden for spildesign, grafik og IT. Eleverne får mulighed for at snuse til en hel række områder, der skal være med til at åbne deres øjne for, hvor mange forskellige muligheder der findes.

Praktik

I opholdet på Vittrup Fri Fagskole kan der ligge en praktik for eleverne. Praktikken er individuelt planlagt i forhold til indhold og tid. På denne måde kan eleverne komme ud og se hvordan tingene gøres i virkeligheden og bruge nogle af de ting der læres i undervisningen.

Virksomhedsbesøg

Jævnligt vil der være indlagt virksomhedsbesøg, hvor vi kommer ud og ser forskellige virksomheder og snakker med personer der kan fortælle om deres uddannelser og erfaringer med game design.

Praktisk arbejde

Når der skal laves nogle ting på skolen i forhold til billeder, grafik, hjemmeside, it, internet osv. bliver det Game Design linjen der tager sig af det. Det praktiske arbejde er altså i højsædet og alle projekter og opgaver vil tage udgangspunkt i praktisk arbejde. Der er en del teori i linjen, men dette vil blive lært ved at arbejde med tingene enten i klassen eller ude i virkeligheden.

5.6) Livsstil

Ergonomi i forbindelse med Game Design

Hvordan sidder man rigtigt på en stol og hvilke arbejdsstillinger er bedst at bruge. At designe spil og arbejde med IT kan til tider være et stillesiddende arbejde, så her arbejder vi med at kroppen skal have det godt når vi arbejder.

Sundhed, kost og motion som game designer

Det er vigtigt at forholde sig til sundhed, kost og motion når man er meget stillesiddende. Derfor arbejder vi også med kostplaner, sundhed og vigtigheden af motion i forbindelse med undervisningen. Der bliver arbejdet med hvordan man kan gøre motion og sund kost til en naturlig del af hverdagen. Der vil blive snakket om sodavand, slik, chips og energidrik og dets betydning for koncentrationen

Computerspil og vaner

Vi kigger på vaner og afhængighed i forhold til computerspil og arbejde med spil. Vi lærer hvordan man spiller computer på en forsvarlig måde, så man også har tid til andet ved siden af.

6) Boglige fag - Dansk og Matematik

Med udgangspunkt i linjerne bliver det praktiske arbejde med dansk og matematik sat i højsædet, da vi tror på, at læring bedst sker gennem hands-on undervisning.

Derfor vil de boglige fag spille sammen med linjerne og skabe baggrund for det praktiske.

Dagligdagen vil bære præg af praktisk arbejde med tingene, både i form af praktikker og samarbejde med lokale virksomheder, men også i forhold til at indgå i fællesskabet i lokalsamfundet.

Minimum en tredjedel af undervisningen er praktisk. Du kommer til at arbejde kreativt og innovativt.

Matematik og dansk bliver dermed også anvendt ude i værkstederne, i hallen eller hvor det giver mening at arbejde praktisk med fagene. Ved at flytte undervisningen ud i værkstederne eller køkkenet og ved at gøre tingene mere praksisnære vil undervisningen blive mere spændende. Eleverne er aktive spiller i undervisningen, og det er elevernes undren og interessen, der skaber fagene.

Har eleven ikke bestået 9. klasses afgangsprøve i dansk og/eller matematik, har eleven mulighed for at gøre sig klar hos os. Vi tilbyder nemlig målrettede forløb til elever, der har brug for at fordybe dig yderligere i dansk og/eller matematik for at blive klar til eksamen.

6.1) Matematik

Formål:

Formålet med faget er at give eleverne en række matematiske kompetencer ved hjælp af en praksisnær undervisningsmetode, der gør matematikken virkelighedsnær og direkte omsættelig til det tekniskfaglige område. Formålet med undervisningen i matematik er samtidig, at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold.

Ved at arbejde med matematiske problemstillinger, som tager sit udgangspunkt i en række tekniskfaglige og livspraktiske arbejds cases, styrkes eleverne både i deres almene livsførelse samt i deres videre forløb i ungdomsuddannelse. Herved får eleverne kompetencer indenfor bl.a. moderne husholdning foruden den nødvendige matematiske forståelse, som er nødvendig for at fuldføre en ungdomsuddannelse.

Undervisningen inddrager ligeledes privatlivets almene problemstillinger, såsom at skulle sætte sig ind i budgetplanlægning, låne udsigter, forsikrings- og A-kasse beregninger. Herved anvendes matematikken direkte som et værktøj til at gøre hverdagens udfordringer og problemstillinger lettere. Eleverne oplever, at matematik kan være praksisnær, forståelig og løse mange opgaver i uddannelseslivet, arbejdslivet og privatlivet.

Indhold og metode:

Det tekniskfaglige og projektorienterede arbejde integreres i den tværfaglige undervisning, og omdrejningspunktet bliver 3 af de 4 hovedemner i matematikken, nemlig:

- Tal og funktioner
- Geometri
- Økonomi

Det tilstræbes, at der undervises tværfagligt med en matematisk indgangsvinkel på de igangværende tekniske cases, som giver eleverne mulighed for at udforske samspillet mellem teori og praksis, og styrker elevernes egen anvendelse af de matematiske løsningsmuligheder i de praktiske gøremål cases.

Matematikundervisningen er delvist integreret i caseundervisningen i værkstedet samtidig med, at den finder sted i undervisningslokaler nogle timer om ugen, hvor de mere traditionelle og teoretiske aspekter afdækkes og gennemarbejdes.

De forskellige cases inddrager således både praktisk og skriftligt arbejde i en naturlig vekselvirkning, så matematikken bliver et løsningsværktøj for elevernes tekniskfaglige cases. Som eksempel kan foretages beregning af, hvor effektivt energien fra fossile brændstoffer omdannes til energi i køretøjets motorer. Den afvekslende undervisning sikrer, at eleverne opnår de nødvendige 'traditionelle' matematiske kompetencer,

men at det sker vha. opgaver, som motiverer eleverne, fordi matematikopgaverne berører elevernes egne interesseområder, og opgaverne har et konkret formål i forhold til den igangværende opgave i værkstedet.

Eleverne vil eksempelvis træne tal og funktioner, når der laves produktionsberegninger i en fiktiv produktionsvirksomhed eller funktionsberegninger af omkostninger, indkøb, vareproduktion og vareafsætning. Der kan ligeledes beregnes på budgetplanlægning, låneberegninger, mængderabatter, lønberegninger, kalkulation af omkostninger og profit, beregninger af materialeforbrug mv.

Undervisningen inddrager elevernes øvrige fag i undervisningen, hvor det er relevant for, at eleverne tydeligt ser sammenhænge, hvor matematik bruges til at kvalificere vigtige beslutninger både i privatlivet og i arbejdssammenhænge. Matematikundervisningen inddrages eksempelvis til at kvalificere de tekniske arbejdstegninger fra værkstedsfagene eller til at beregne vareforbrug i en given opskrift i køkkenet.

Pædagogiske refleksioner:

En pædagogisk målsætning vil være at "af-teoretisere" faget matematik, som tager udgangspunkt i situationer, som eleven interesserer sig for, og vise hvorledes matematikken kan anvendes for at kvalificere valg og forbedre projektets kvalitet. Det betyder en undervisning, der tilstræber at tage udgangspunkt i elevens egen verden, hverdagsliv og interesseområde og dertil tilsættes matematiske teoretiske værktøjer. Matematikundervisningen tilrettelægges så den bliver praktisk og virkelighedsorienteret, så eleverne oplever, at de kan anvende matematik som et hjælpemiddel i dagligdagens almindelige situationer- dette med henblik på at gøre matematik mere nærværende for eleverne. Indholdet fokuserer både på elevens videre forløb i uddannelse, arbejde eller hverdagsliv.

Tilrettelæggelsen af matematikundervisningen åbner muligheden for at give eleverne større indflydelse på undervisningen. Dette tilstræbes ved bl.a. at gøre undervisningen mere elevstyret og benytte begrebet undersøgelseslandskaber, hvor elevens egne interesser har indflydelse på, hvad matematikken handler om.

Denne tilgang anvendes bevidst overfor de elever, som finder den traditionelle matematikundervisning kedelig, abstrakt eller overflødig. Det er et mål i matematikundervisningen at vise eleverne, at dette langt fra behøver være tilfældet. Derfor er det hensigten, at eleverne skal kunne omsætte undervisningen og anvende den i både hverdagslivets situationer, såvel som i ungdomsuddannelsen.

Endelig tilstræber det pædagogiske sigte at styrke elevernes samarbejdskompetencer i praksisfællesskaber, bl.a. gennem praktisk-matematiske samarbejds- og makkerpar-øvelser

Undervisningen vil veksle mellem praktiske opgaver med udgangspunkt i konkrete gøremål samt teoretiske opgaver, hvor eleverne skal regne på papir, computer eller andre platforme.

6.2) Dansk

Formål:

Formålet med faget er at fremme elevernes evne til at bruge det danske sprog som et redskab for at opnå faglig, social, arbejds- og samfundskulturel forståelse samt indsigt i og udvikling af personlig identitet.

Således rummer faget indenfor en erhvervsfagligramme centrale almene perspektiver, som skal medvirke til elevernes livsoplysning, folkelige oplysning og demokratiske dannelse.

I videst muligt omfang tilrettelægges undervisningen gennem casebaseret gøremålsundervisning i en erhvervsfaglig kontekst, som motiverer og styrker elevernes evner til at formulere sig mundtligt og skriftligt.

Undervisningen skal med sit erhvervsfaglige og håndgribelige udgangspunkt motivere og styrke elevernes evner til at formulere sig mundtligt og skriftligt og øge deres forudsætninger for at indgå i en faglig kontekst på senere ungdomsuddannelse og arbejdsmarked. Således skal eleverne bl.a.

lære at kommunikere med potentielle kolleger, kunder og andre relevante fagpersoner samt dokumentere arbejdsprocesser.

Indhold og metode:

Eleverne arbejder med:

- Tekniske fagbegreber, jobsøgning, ansøgningskrivning, informationssøgning om valg af materialer, læsning af manualer, sikkerhedsregler og brugsanvisninger etc. Mundtlige fremstillingsformer, fx forskellige former for redegørelse, samtaleanalyse, rollespil, kropssprog og personlig fremtræden.
- Genre, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, tema, motiv, sprog, og stil samt meningen i tekster og andre udtryksformer.
- Fagtekster og essays
- Billeder
- Skriveprocessen med hensyn til indhold, form, og publicering

Undervisningen leder frem mod, at eleverne forstår og udtrykker sig sikkert og varieret i deres sprog, tekster og gennem andre udtryksformer. Undervisningen gennemgår samspillet mellem udtryk, indhold, tekst og kommunikation. I forlængelse heraf lærer eleverne at argumentere, perspektivere, analysere og forstå forskellige kilder målrettet og kritisk samt vurdere eget udbytte af det læste.

Som del af den brede almene perspektivering oplever og forstår eleverne, at sproget, teksterne og andre udtryksformer har betydning for den personlige, sociale og kulturelle identitet som borger i samfundet. Det spiller i den sammenhæng en væsentlig rolle at kunne bruge læsning som redskab til forståelse af omverdenen. Koblingen mellem det erhvervmæssige og almene kommer naturligt til udtryk i faget ved eksempelvis at søge information om håndværker-uddannelsernes indhold og brancher eller i læringen om arbejdsmiljøregler og kundeorienteret kommunikation. Eleverne oplever således undervisningens relevans for et rigtigt erhverv og arbejder med brede almene perspektiver på et erhvervsfagligt emne, som fx landbrugets historie eller turismens sammensætning i Nordjylland. Et eksempel kan være, at eleverne laver deres eget tidsskrift omhandlende et erhvervsfagligt emne, de har interesse for. I den teoretiske del af undervisningen inddrages bl.a. relevante apps, der gør undervisningen mere nærværende og interessant for eleverne.

Faget vil i videst muligt omfang tage udgangspunkt i de landbrugs-, håndværksmæssige, gastronomiske og omsorgs- og plejeerhverv og herudfra udvikle elevens evner, personlige og faglige identitet. Faget lægger vægt på gøremåls undervisningsmetode. Således bliver eleverne gennem praktiske øvelser bekendte med erhvervsproglige vendinger og kompetencer rettet mod disse erhvervsuddannelser og job. Det udmønter sig fx i form af rollespil, læsning af manualer, sikkerhedsregler og brugsanvisninger eller i tværfagligt samspil med teknisk-praktiske fag.

På det skriftlige plan skal eleverne kunne anvende skrivning som et praktisk hjælpemiddel i hverdagen og kunne skrive i et sprog, der er tilpasset en defineret modtager såsom offentlige myndigheder, kunder og private virksomheder. Der fokuseres på, at eleverne kan anvende computeren som redskab og endvidere bruge informationsteknologi hensigtsmæssigt i forskellige skriveforløb.

Pædagogiske refleksioner:

Undervisningen prioriterer alternative læringsmetoder, hvor danskundervisningen er tæt knyttet til praktiske øvelser i værkstedet. Således er faget baseret på gøremålsundervisning med øvelser, der kombinerer teori og praksis. Dette sker fx, når eleverne gennem rollespil øver sig i jobsamtaler med udgangspunkt i en ansøgning, de har skrevet op mod et jobopslag, eller når eleverne via andre øvelser erfarer fagets sammenhæng til værkstedsundervisningen. Herved tilstræbes et læringsmiljø og en praktisk undervisningsform, der virker motiverende på praktisk orienterede elever, når fagets danskfaglige mål

formidles i undervisningen. Faglig læsning og nærlæsning er øgede indsatsområder, da det er færdigheder, som eleverne skal beherske på erhvervsuddannelsen og i arbejdslivet.

Endelig vægter faget, som en naturlig del af gøremåls undervisningen, koordineringen til undervisningsindholdet i andre fag, hvilket især tilvejebringes gennem projektorienterede læringsforløb. Det sker særligt med udgangspunkt i erhvervsfaglige emner og gøremål. Når eleverne fx lærer om landbrugets historie i Dansk du har brug for, er det oplagt i matematik at regne på mængden af såsæd og gødning, der skal anvendes til et givent areal eller udbyttet af korn til foder og halm, der kan skabes på et givent areal. Der kan hentes viden i fagblade eller på nettet- fx i forbindelse med en markedsanalyse ved opstart af egen virksomhed, og i faget "Dit Samfund" kan økologi og konventionel produktion belyses og vejes op mod hinanden. I samtlige fag indgår dansk således som en naturlig del af undervisningen.

7) Tværgående fag på alle linjer

For alle elever er der en række fælles fag. Disse tilrettelægges både som fag, der går på tværs af holdene, men kan også foregå indenfor det enkelte hold. Afhængig af den valgte linje er det forskelligt, hvilke fag der er obligatoriske/valgfag.

7.1) IT-værktøjer og Digitalisering

Formål

IT-værktøjer og digitalisering er et fag, som går igen på alle linjer. På VFF integreres IT i et vist omfang på de fleste fag - ikke kun fordi IT er spændende i sig selv, men fordi det kan bruges som redskab og værktøj, og fordi digitaliseringer er omsiggribende både i erhvervslivet og i landbruget. Fx er traktorer computerstyrede, landmanden kan overvåge sin marker via droner og håndværkeren logger sin tid og materialeforbrug på tablet i håndværkerbilen.

Formålet med faget er at give eleverne mulighed for at udbygge deres viden om og færdigheder i brug af IT-værktøjer - især i en arbejdsrelateret sammenhæng. Eleverne skal opnå kendskab til, hvilke IT-værktøjer, der anvendes indenfor de erhvervsretninger, som VFF sigter mod. Gennem arbejde med udvalgte emner skal eleverne opnå erfaringer, der øger deres kendskab til informationsteknologiske begreber og metoder, herunder også hvilke risici, der kan være forbundet med IT.

Indhold

Eleverne arbejder især med arbejdsrelaterede IT-værktøjer, som anvendes indenfor landbrug, håndværk, til kommunikation og intern styring i virksomheder, indenfor pleje- og omsorgssektoren og indenfor den gastronomiske branche. Kendskabet vil fokusere på brugerniveau og undervisningen vil tilpasse sig elevernes forudsætninger, herunder, at elever i dag er vokset op med computere, smartphones og derfor har umiddelbare og logiske forudsætninger for at arbejde med IT-værktøjer.

VFF's fokus på praktisk læring understøttes i høj grad af arbejdsrettede IT-værktøjer og her kan visuelt og kreativt lærende elever udfolde sig. Det handler ikke om at lære at programmere og udvikle apps - det handler alene om at lære at bruge apps, forstå hvordan de kan anvendes i en arbejdssammenhæng og hvilken større sammenhæng IT-brugerens input til data-strømmen i en virksomhed har.

I relation til iværksætteri vil eleverne også lære om udarbejdelse af hjemmeside, markedsføring på de sociale medier, regler omkring brug af sociale medier- fx omkring indhold eller ophavsret.

Folkelig oplysning ses, idet der knytter sig en håndværksmæssig viden til det teknologiske. Eleverne skal eksempelvis præsenteres for, hvordan en computer fungerer, hvad den indeholder, samt gøre sig klart, hvilke tekniske specifikationer den skal have for at imødekomme brugerens behov.

Elementer af demokratisk dannelse ses gennem det samarbejde, der vil være vigtigt omkring arbejdet med projekter i faget. Eleverne øver sig i at give hinanden plads og respektere den enkeltes formåen. De bliver bevidste om funktionen af den ikke-personlige, nonverbale kommunikation. Det er vigtigt, at eleverne bliver bevidste om, hvordan vi adresserer hinanden og sender budskaber, når man ikke kan se modtageren i øjnene. Samtidig er det vigtigt, at eleverne øver sig i kritisk stillingtagen til mediestrøm, for derved at blive mere bevidste borgere i vores demokrati og informationsfund.

Faget har bl.a. til formål:

- Eleverne som minimum opnår den mest basale viden og kunnen inden for IT-programmer
- Eleverne opnår kendskab til og afprøver IT redskaber som typisk anvendes i en stald, hos en håndværker og i et storkøkken.
- Eleverne arbejder og bliver fortrolige med et udvalg af EDB-udstyr og-programmer i større og mindre projekter
- Eleverne kommer til at udtrykke sig vha. IT - så ubesværet som muligt
- Eleverne lærer at lære via IT- og lærer at vægte form og indhold
- Eleverne bliver fortrolige med netværk lokalt (Intranet) og globalt (Internet)
- Eleverne styrkes i brugen af nutidige kommunikations-, udtryks- og samarbejdsformer
- Eleverne udvikler kritisk stillingtagen til bl.a. Internettet
- Eleverne opnår kendskab til og har mulighed for at arbejde med forskellige fotografiske teknikker
- Eleverne bevidstgøres om IT-etik
- Eleverne forberedes til et IT & kommunikationsfund
- Eleverne lærer at skelne mellem værdifuldt og troværdigt materiale og det modsatte.

7.2) Livsmestring

Livsmestring på VFF er en paraply af emner inden for temaet. Temaerne er bl.a. privatøkonomi, familie, ernæring, hygiejne, kostsammensætning, krop og bevægelse, søvn, alkohol og rusmidler, organisering af egen tid. Undervejs får eleverne kendskab til skolens kostpolitik, som har til hensigt at give eleverne gode motions- og madoplevelser, der lever op til principperne for en god kost og et sundt liv.

Eleverne lærer betydningen af at tage ansvar for sig selv og andre lige fra at drage omsorg for andre til at kunne lægge budget og bruge nem-id.

Faget er med til at give eleverne et fælles fundament, der udbygges i mange andre fag. Fx tager man yderligere fat på emnet "ernæring og sund kost" i vores madlavningsfag, og i faget " Dit Samfund" arbejder man med privatøkonomi og temaet familie.

Faget har bl.a. til formål at:

- Eleverne forstår betydningen af at drage omsorg for sig selv
- Eleverne er i stand til at opfylde grundlæggende krav på en arbejdsplads, såsom at møde til tiden, komme i rent tøj, tale ordentligt, osv.
- Eleverne kan forstå kostens betydning for sundhed
- Eleverne opnår kendskab til perspektiver, som påvirker vores kostsammensætning Eleverne opnår kendskab til anatomi og fysiologi
- Eleverne kan se rusmidlers betydninger og påvirkninger i perspektiv Eleverne lærer at kunne forvalte sin privatøkonomi
- Eleverne kan mærke og forstå motions betydning for sundhed

Livsmestring er livsoplysende, da faget bidrager til at bedre elevernes sundhedsniveau og påvirke deres holdninger til ansvarlighed for egen sundhed.

Faget er folkeligt oplysende, idet der undervejs undervises i, hvordan kulturen og holdningerne omkring fagets emner har udviklet og forandret sig, herunder også generationsforskelle og kulturelle forskelle. Faget

er demokratisk dannende, da der dels er samarbejde omkring de praktiske dele af undervisningen, dels er plads til holdninger/meninger omkring miljø, moral, sundhed mm.

Opholdet på VFF vil bestå af en tilrettelagt hverdag med meningsfyldt indhold og tydelige undervisere. Mange af eleverne har ikke været vant til dette af forskellige grunde. Dertil lægges samtaler om livet - ikke mindst baseret på VFFs pædagogiske profil. Den pædagogisk-narrative tilgang kommer for alvor til sin ret i faget "Livsmestring".

Fællesskabet på VFF er både et arbejds- og læringsfællesskab såvel som et socialt fællesskab. Skolens værdigrundlag vil komme tydeligt til udtryk i al samvær. Dette vil således være en integreret del af faget "Livsmestring" - som praktiseres hver dag, hele tiden og overalt. Overordnet set vil dette - sammenlignet med dagskolen - i særlig grad bidrage til at styrke eleven og etablere forståelsen for, hvad det vil sige at indgå i uddannelses- og arbejdsfællesskaber i en selvstændig og selv opretholdt voksertilværelse.

7.4) Engelsk du har brug for

Formål:

Formålet med faget er gennem håndgribelig og livsnær undervisning at styrke eleverne i deres engelske sprogkundskaber. Eleverne styrkes i at lære at forstå og udtrykke det engelske sprog igennem casebaseret gøremålsundervisning, der i videst muligt omfang sættes i en erhvervsfaglig kontekst. Undervisningen vil hovedsageligt være mundtlig, men inddrager relevante skriftlige elementer efter behov. Eleverne skal kunne kommunikere på engelsk med kollegaer, fagpersoner og kunder om konkrete arbejdsrelevante problemstillinger samt kunne anvende engelske fagtermer og begreber korrekt. Gøremålsundervisningen skal motivere og styrke elevernes engelsksproglige evner til at formulere sig mundtligt og skriftligt, således disse kompetencer øger elevernes forudsætninger for at fuldføre en erhvervsuddannelse eller en anden ungdomsuddannelse og klare sig på arbejdsmarkedet.

Indhold og metode:

Eleverne opnår fortrolighed med det engelske sprog gennem tværfaglige gøremålsforløb, der ofte tager udgangspunkt i en række erhvervsfaglige arbejds cases. Ved at tage udgangspunkt i erhvervsmæssige sammenhænge i værkstedet får eleverne udvidet deres engelske ordforråd gennem mundtlig kommunikation og gennem oversættelse af tekniske manualer på engelsk sammen med andre. Eksempelvis i en case om dyrkning af afgrøder - kan eleverne samarbejde på engelsk og anvende de korrekte engelske fag gloser på afgrøder, maskiner, mv. og i makkerpar forklare hinanden på engelsk, hvordan såning, gødning, pasning og høst skal foregå. Eleverne opøver samarbejdskompetencer og sikkerhed i engelske gloser på værktøj, der anvendes i arbejdslignende gøremålscases. Herved øver eleverne sig i at anvende det engelske sprog, hvilket styrker deres kompetencer til at kunne samarbejde både i et værksted og andre steder.

Undervisningen inddrager rollespil, når eleverne træner kunde-dialog med en engelsktalende kunde, som fx gerne vil have repareret sin græsslåmaskine eller vil have bygget et nyt hus. Sproget bringes i anvendelse, når eleven får instruktion i at svejse eller i, hvordan et elektrisk kredsløb fungerer. Der vil kunne indgå faglige instruktionsvideoer og faglig læsning i undervisningen. Faget vil ofte have tværfaglige elementer, da mange af kursets temaer vil blive behandlet i engelskundervisningen med det formål, at eleverne træner deres evne til at forstå, læse og formulere sig sikkert indenfor det tekniskfaglige engelske sprog.

Som del af den almene perspektivering giver undervisningen indsigt i, hvorfor engelsk er en vigtig forudsætning for at kunne begå sig i samfundet, der er præget af øget internationalisering og betydningen af den frie bevægelighed indenfor EU's grænser.

Undervisningen tilstræber, at al interaktion foregår på engelsk, hvilket styrker elevernes evner til engelsk dialog både i en uddannelseskontekst, arbejdskontekst og i det øvrige daglige liv. Undervisningen anvender både dagligdags begreber og tekniske begreber på en række forskellige undervisningsformer, herunder parøvelser, fremlæggelser eller enkeltmandsopgaver. Herved indgår tekniskfaglige gloseøvelser og

samarbejdsøvelser på engelsk, hvor nogle eksempler kunne være, at eleverne giver eller modtager teknisk assistance, bekræfter en ordre til en engelsktalende kunde eller planlægger udenlandsrejser.

Pædagogiske refleksioner:

Undervisningen i "Engelsk du har brug for" vægter elevernes engelskfaglige udvikling, men i en praksisnær kontekst. Undervisningen vil, som det beskrives, tage et anderledes og mere erhvervsfagligt udgangspunkt og bringe en gøremåls pædagogisk metode i anvendelse. Denne metode tager så i videst muligt omfang udgangspunkt i konkrete arbejds cases. Hensigten er, at eleverne er mere motiverede for at tilegne sig engelskkompetencer, hvilket de i en globaliseret verden i stigende grad får brug for i uddannelse, arbejde og liv.

Undervisningen tilrettelægges som afvekslende klasseundervisning, enkeltmandsarbejde, par øvelser, samt gruppearbejde. Alle arbejdsformer har til formål at styrke eleverne i deres anvendelse af det engelske sprog.

Undervisningen prioriterer den praktiske dimension, men kan tilmed inddrage mere grammatiske og boglige aspekter alt efter behov. Undervisningen vil ligeledes prioritere det tekniske tilsnit, men inddrager også det livsnære engelsk, som anvendes i nutidens hverdagsliv.

Der perspektiveres til folkeligt oplysende og demokratisk dannende aspekter, såsom globaliseringens indflydelse på nutidens behov for at kunne kommunikere på engelsk som et vigtigt led i at kunne engagere sig på arbejdspladsen, og sammenhængen mellem engelske kompetencer og jobmuligheder. Fx at vi på store dele af arbejdsmarkedet skal kunne kommunikere med folk fra hele verden. Dette har også en livsoplysende dimension, idet det også gælder i privatlivet, at der interageres mere på tværs af landegrænser, ligesom internettet i høj grad domineres af engelsk.

7.5) Fællesskab/fællestime

Formål:

Formålet med faget er at fremme elevernes indblik i samfundet og deres forståelse for, hvad det kræver at være aktiv samfundsborger i et demokratisk samfund. Gennem undervisning i eksempelvis arbejdsmarkedet, ungt liv, politiske partier og medborgerskab indeholder undervisningen folkeoplysende og demokratiske perspektiver, der leder frem mod, at eleverne udvikler kompetencer, der gør det muligt at deltage kvalificeret og engageret i samfundsudviklingen og samfundets institutioner både på arbejdsmarkedet og som medborger.

Udover generelle samfundsaspekter har undervisningen til formål at give eleven indsigt i det moderne arbejdsmarked og herunder erkende, at arbejdspladsen er en vigtig institution for fastholdelsen af sammenhængskraften i samfundet og vedligeholdelsen af borgernes demokratiske kompetencer. I alle sammenhænge tilstræbes, at eleverne opnår viden om væsentlige dynamikker i samfundet, der har indflydelse på deres arbejdsliv og øvrige liv. Eleverne skal desuden lære at argumentere logisk og sagligt samt redegøre for egne og andres synspunkter på et givet emne.

Indhold og metode:

Faget berører både nationale og internationale samfundsforhold og har fokus på virksomheders rolle i samfundsudviklingen. Det folkeligt oplysende sigte i undervisningen gennemgår historiske og aktuelle begivenheder med udgangspunkt i den verden, eleverne via medier, foreninger og ansættelsesforhold er og vil være en del af.

Eleverne bliver i naturlig forlængelse heraf livsoplyst ved, at deres eget liv og erfaringer danner udgangspunkt for undervisningen, når hverdagslivets private og arbejdsmæssige aspekter gennemgås i et samfundsmæssigt perspektiv ved eksempelvis at behandle emner som arbejdspladskultur og arbejdsmiljø. Således fokuserer undervisningen på at give den enkelte elev viden og kompetencer i at være samfundsborger, herunder også med fokus på arbejdsliv og livsstil, herunder berøre samarbejde og

konfliktløsning. Formålet er, at eleverne kender og i praksis respekterer samfundets demokratiske spilleregler og grundværdier. Elementer, der indgår som et vigtigt element i elevernes demokratiske dannelse.

På det nationale plan lærer eleverne om det danske politiske system, herunder hvilke synspunkter og politiske ideologier, der kendetegner de forskellige politiske partier. Eleverne opnår viden om velfærdsstaten, og om hvordan de demokratiske beslutningsprocesser forløber. I forlængelse heraf berører eleverne emner som integration, beskæftigelse, markedsmekanismer, virksomheders sociale ansvar og det økonomiske kredsløb. Eleverne bliver endvidere præsenteret for hovedtræk i udviklingen indenfor dansk erhvervs- og produktionsstruktur, herunder overgangen fra landbrugs- til industri- og servicesamfund, den stigende globalisering og outsourcing samt arbejdsmarkedspolitik, "den danske model" og de centrale aktører på arbejdsmarkedet.

Eleverne lærer - relateret til det erhvervsfaglige sigte - om forskellige sektorer betydning i det danske samfund - hvordan der skabes jobs og genereres indtægter til det danske samfund.

Som del af den almene perspektivering lærer eleverne at reflektere over betydningen af egne og andres rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, hvor emner som velfærdsstat og sort arbejde blandt andet berøres samt uddannelses betydning for deltagelse i samfundet.

Med udgangspunkt i det danske industrielle landskab behandles emner som out-/insourcing, teknologiudvikling og arbejdsdeling i et internationalt perspektiv.

Det tilstræbes, at undervisningen gennemgående relateres til dagligdagen på skolen og til et arbejdsliv i produktionsvirksomheder, så faget bliver mere relevant og nærværende for eleverne.

Pædagogiske refleksioner:

Undervisningen vægter gøremålsundervisning, hvor samfundsfag er tæt knyttet til praktiske øvelser. Fx ved at eleverne på skift forbereder et oplæg omkring en artikel på en netavis, hvor eleven skal tilkendegive sit eget synspunkt og lægge op til debat i klassen. Et andet eksempel er, at eleverne diskuterer, argumenterer og efterfølgende stemmer om konkrete handlinger, som skal udføres i fællesskab. Undervisningen perspektiveres til både arbejdslivet og det bredere samfundsliv og understøtter, at eleven selv udviser aktivt medborgerskab i forhold til de nære rammer, som eleven fremadrettet vil indgå i. Det kan eksempelvis ske gennem virksomhedsbesøg, hvor samarbejdsudvalg og medarbejderinddragelse studeres, eller ved besøg hos arbejdsgiver- eller lønmodtagerorganisationer, hvor medlemsdemokrati vil være i fokus.

Endelig vægter faget en tværfaglig kobling til andre fag. Herved bidrager faget til refleksion over hvilke samfundsmæssige perspektiver, som de øvrige fag rummer. Fx kan undervisningen danne kobling til værkstedsfag ved at tage udgangspunkt i elektriske apparater og diskutere apparaternes betydning for menneskers vilkår og vores samfunds- og menneskesyn i Danmark, samt hvilken rolle el-apparater har i en globaliseret verden i forhold til rum og tid. Et andet eksempel kunne i forlængelse heraf være at diskutere, hvorfor ikke alle i verden har adgang til strøm, og hvad det betyder for magtfordelingen i verden og det globale medborgerskab.

Det pædagogiske sigte i samfundsfag tilstræber altid meningsfuld undervisning for eleverne ved enten at koble undervisningen til andre fag og/eller ved at orientere undervisningen omkring elevens praktiske interesser relateret til et teknisk erhverv.

7.6) Idræt

Formål:

Formålet med undervisningen er, at eleverne gennem alsidige oplevelser og refleksioner opnår færdigheder og tilegner sig kundskaber, der giver mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve motion og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med krop, natur, kultur og det samfund, de er en del af.

Eleverne skal opnå forståelse for kroppens samspil med hverdagens gøremål i et livsoplysende og folkeligt oplysende perspektiv, hvor eleverne bevidstgøres om sig selv fysisk og mentalt i forhold til at opretholde en sund livsstil og medvirke til et sundt arbejdsmiljø for andre.

Indhold:

Eleverne lærer at beherske fysiske og tekniske færdigheder inden for udvalgte idrætter, som knytter an til mange forskellige indholdsområder, fx boldspil, gymnastik, dans, atletik, orienteringsløb, teoretisk indsigt i regler, kroppens anatomi, idrættens historie mv. Undervisningen tilstræber i den sammenhæng, at eleverne reflekterer over muligheder for fysisk udfoldelse i forskellige arenaer samt lærer at analysere kroppens virke og bevægelsesmønstre gennem et praktisk og teoretisk indblik i kredsløb, skadesforebyggelse, kondition, muskelstyrke og udholdenhed samt smidighed og afspænding.

Hovedvægten lægges på sund levevis, som indarbejdes igennem en legende undervisningsform, der bidrager til at øge elevens overskud og motivation.

Således bygger motionsundervisningen på en mangfoldighed af sjove bevægelsesaktiviteter, der perspektiveres i forhold til sygdomsforebyggelse, øget velbefindende, mere energi, større kropsbevidsthed, livskvalitet og større forståelse for sammenhængen mellem motionen og kostens betydning for den fysiske og psykiske sundhed. Og ikke mindst hvilken betydning sund livsstil og bevægelse og leg har af betydning for indlæringsevnen i de øvrige fag som fx dansk og matematik. I den forbindelse afprøver eleverne bl.a. øvelser vedrørende hvile- og arbejds-puls, fysiske test, energiomsætning knyttet til digitale muligheder.

Faget medvirker til forbedring af elevernes fysiske form og en almen sundhedstilstand med henblik på livslang forebyggelse og motion, hvilket kan have positiv effekt for mindske af arbejdsskader.

Faget er ikke knyttet op på en undervisningsform, som foregår i et bestemt fysisk lokale. I idrætstimerne kan man benytte alt lige fra skolehallen, klasselokalet, fitnessrummet, den lokale svømmehal, skoven, idrætsanlægget, stranden, faciliteterne i nærområdet etc.

Pædagogiske refleksioner:

Der arbejdes både individuelt og i grupper med mulighed for at niveauinde dele samt arbejde på tværs af hold og niveau. Det pædagogiske sigte i undervisningen søger at styrke elevernes samarbejdskompetencer i praksisfællesskaber, bl.a. gennem praktiske samarbejds- og makkerpar-øvelser. Undervisningen søger i videst muligt omfang at perspektivere til samfundsmæssige, historiske og demokratiske sammenhænge, herunder også med fokus på arbejdslivet.

Endelig efterstræbes, at undervisningen knytter an til de boglige fag, så eleverne lærer matematik og dansk på nye aktive og praktiske måder. Det sker fx ved øvelser vedrørende hvile- og arbejds-puls og fysiske tests, hvor eleverne efter fysisk udfoldelse ved hjælp af digitale muligheder regner på deres egen energiomsætning.

Idrætstimerne opleves som en god samværsform, der er befordrende for fællesskabet, hvor fysiske og psykiske reaktioner og muligheder for forandringer opstår, som fx aktiviteter, der kræver accept, tolerance, med- og modspil ved håndtering af taber- og vinder situationer. Disse elementer i undervisningen bidrager til fagets brede almene perspektiver.

8) Anderledes uger

I løbet af året er der fire anderledes uger, som bliver brugt som temauger både i forbindelse med start og slut på skoleåret, men også for at have fokus på nogle forskellige områder i løbet af året. De anderledes uger skal være med til at give undervisningen og ugerne diversitet og gør det muligt at gå i dybden med et tema. Alle elever deltager i de anderledes uger, og i disse uger er der ikke undervisning på linjerne.

8.1) Uge 31 - Introugen

Formål:

- At indføre eleverne i skolens kultur og værdier.
- At skabe grobund og fundament for et godt socialt fællesskab med fokus på tillid, tryghed og tolerance.
- At få startet på hverdagens rutiner.
- At skabe tryghed overfor en ny dagligdag og nye omgivelser.
- Indhold og metode:

Mange af fælles aktiviteterne vil indeholde dannelse i forhold til demokrati, livsoplysning og folkelig oplysning. Et mål med ugen er at eleverne skal lære hinanden at kende, men også at elever og lærere kommer tættere på hinanden. Lejrball, fællessang, madlavning, indretning af værelser osv. er alle aktiviteter som skal hjælpe os med at komme i mål.

Slutmål:

- At eleverne føler de er på vej til at få nogle nye venner
- At eleverne er modtagelige og åbne for hverdagen på VFF.
- At eleverne har opnået kendskab til skolens rutiner og skema.
- At eleverne har opnået kendskab til skolens dagsrytme og gøremål.
- At opleve glæde, godt humør og energi.
- At have skabt udgangspunkt for et fællesskab i mentorgrupperne, på linjerne og blandt alle elever.

Organisering: Ugen er planlagt af personalet, inden sommerferien og i samarbejde med de elever som skal være 2 årige elever.

8.2) Uge 42 - Temaug: Misbrug

Formål:

Ugen skal styrke elevens selvværd ved, at det bliver legalt at sige nej til indtagelse af alkohol og andre rusmidler. Det gøres tydeligt for alle, at der altid er en risiko, også første gang, ved at anvende forskellige typer kemisk fremstillede rusmidler som f.eks. ecstasy piller og lignende. Jo større viden om et emne, jo bedre mulighed for at vælge fra.

Indhold og metode:

- En temadag med forskellige indgangsvinkler til emnet.
- Orientering om typer af misbrug og misbrugsmiljøer.
- Samtale om konsekvenserne for misbrug både fysisk, psykisk og socialt.
- Hensyntagen til forhold i elevernes nære miljø.
- Debat om brug af euforiserende stoffer og signaler, som antyder et misbrug.
- Oplysning om virkning og farer ved indtagelse af de forskellige stoffer og euforiserende midler, der er i omløb. Oplysning om alkohols påvirkning på den menneskelige organisme.
- Større forståelse for, at de valg man træffer kan få uoverskuelige konsekvenser.
- Bedre mulighed for at tage vare på sig selv i forhold til brugen af rusmidler.
- At kunne stille spørgsmål om emnet til en voksen, som ikke er deres far eller mor.
- At få viden om farligheden i brugen af rusmidler.
- At opnå større viden i forhold til selv at være aktiv i "gå-i-byen-livet".

Ugen er projektorienteret, og eleverne skal arbejde i grupper med forskellige emner og aspekter af misbrug.

- Ugen vil indeholde oplægsholder og ture ud af huset.
- Faglige områder og kompetencer.
- Rusmidlers oprindelse, påvirkning af krop og sind.
- Bevidsthed om, hvordan et misbrug starter.

- Retten til selv at kunne sige til og fra og at lære at have medansvar for hinanden.
- Lære om risici forbundet med indtagelse af rusmidler.

Pædagogisk praksis:

Undervisningen tager udgangspunkt i fakta om rusmidler. Der hentes viden i bøger, film, pjecer fra SSP, hjemmesider, statistikker m.m. Der er foredrag fra forskellige mennesker, som har erfaring med emnet, enten som offentligt ansat, pårørende til en misbruger, eller en tidligere misbruger. Rent praktisk foregår undervisningen i såvel plenum som mindre grupper.

8.3) Uge 8 - Forskønnelse

Formål:

Eleverne skal have et indblik i genbrug og alternative forskønnelses muligheder, hvordan man kan give gamle ting nyt liv og glæde andre med det.

I løbet af ugen, arbejdes der blandt andet med: møbler, lamper, kreative-påfund, mm.

- Hvordan man laver gammelt til nyt
- Forskellige materialer
- Forskellige håndværksteknikker
- Hvordan sælger man sine produkter

Graffiti er en stor del af ugen, som indledes med en tur til Aalborg, hvor vi får en rundvisning og fortælling om byens mange gavlmalerier.

8.4) Uge 26 - Outrougen

Formål:

Formålet med den sidste uge er, at elever og lærere gennem ikke boglige aktiviteter får afsluttet skoleåret på en god måde. Gennem forskellige aktiviteter er det hensigten, at den enkelte får muligheden for at opleve fællesskabet og ansvarligheden i forhold til dette.

Indhold og metode:

Sidste uge indeholder forskellige aktiviteter i den store sammenhæng eller i mindre grupper. Aktiviteter, der på forskellig vis har til hensigt at afrunde året, er reflekterende og oplevelsesmæssigt. Organisering: Eleverne er sat sammen på kryds og tværs af mentorhold.

9) Weekender på skolen.

I weekenden er det muligt at blive på skolen. Eleverne skal melde sig til at blive den kommende weekend hver mandag.

Almindelige weekender har man fri fredag kl. 14:30 hvor undervisningen slutter. Herefter har man fri det meste af weekenden. I weekender er der køkkenpraktik. Alle elever skal deltage i køkkentjanser og rengøringstjanser i de weekender, de opholder sig på skolen.

De ansatte vil arrangere små arrangementer og ture, og eleverne vil have mødepligt, hvis de er på skolen.

Weekendophold på skolen er godt for elevernes sociale læring, da de her kommer til at være sammen på en hel anden måde uden for skolens timer.

10) Skolemor/Morgen Team

Skolemors/trivselslærerens primære opgave er at hjælpe eleverne til at være undervisningsparate.

I det daglige betyder det, at hjælpe elever:

- Som har svært ved at komme op om morgenen.
- Der har brug for hjælp, hvis de er syge
- Transport til læge, fysioterapi, psykolog ol.
- Opbevaring og udlevering af medicin.
- Holde orden på værelset - samtaler om forskellige problemstillinger
- Tage sig af elever, der af en eller anden grund ikke kan være med i undervisningen

11) Ugeskema

Skema 2023/24

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
07:30-8:00	Morgenmad	Morgenmad	Morgenmad	Morgenmad	Morgenmad
	Samling	Samling	Samling	Samling	Samling
08:00-09:30	Morgentimer	Morgentimer	Morgentimer	Morgentimer	Morgentimer

09:30-10:00	Pause	Pause	Pause	Pause	Pause
10:00-11:30	Erhvervslinje	Valghold	Fællesskab	Erhvervslinje	Valghold
11:30-12:00			Rengøring		
12:00-13:00	Frokost & Pause	Frokost & Pause	Frokost & Pause	Frokost & Pause	Frokost & Pause
13:00-15:00	Erhvervslinje	Valghold	Fællestime (13:00-14:30)	Erhvervslinje	Valghold
15:00-15:30	Kontaktlærertid	Kontaktlærertid	Kontaktlærertid	Kontaktlærertid	Kontaktlærertid
18:00-18:30	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	
23:00	På eget værelse	På eget værelse	På eget værelse	På eget værelse	